

‘පටියාන’ විසිභයවෙනි දේශනාව (ආහාර ප්‍රත්‍යය)

නමො තසස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධසස
නමො තසස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධසස
නමො තසස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධසස

තුන්ලෝකාග්‍ර වූ භාග්‍යවත් වූ අරිහත් වූ සම්මා සම්බුදුරජාණන්වහන්සේට සාරා අසංබේද්‍ය කල්ප ලක්ෂයක් මුළුල්ලේම සංසාරේ නොයෙක් ජාතීන්හි පාරම් සිත දියුණු කලාවූ තමන්වහන්සේගේ බෝධිසත්ව සිතට දානය හුරු කලාවූ සීලය පුරුදු කලා වූ ඒ බෝධිසත්ව සිතට නෙක්ඛම්මය හුරු කලාවූ ප්‍රඥාව එකතු කලාවූ ඉවසීමේ ගුණය වැඩුවාවූ සත්‍ය පුරුදු කලා වූ අධිෂ්ඨාන ශක්තිය එකතු කලා වූ මෙමත්‍රියෙන් වැඩුණාවූ උපේක්ෂා ගුණය එකතු කරගත්තාවූ මේ ගුණ ධර්ම දහයෙන් බැබළෙන විදියට සන්තානය පාරම් සිතක් හැටියට වඩාගෙන වඩාගෙන ඇවිත් ජයසිරි මහා බෝධීන් වහන්සේගේ මූලයේදී ඒ පාරම් සිතේ උපරිම තලයට පත්වීමෙන් සර්වඤ්ඤාඥාන ප්‍රතිවේදිය කොට ගත්තාවූ සර්වඤ්ඤාඥානයෙන් මුළු ලෝක ධාතුවම දැක්කාවූ ඒවාගේම ලෝකයෙන් එතර දැක්කාවූ ලෝකයේ තිබෙන අසාරත්වය දැක්කාවූ නිවනේ තිබෙන්නාවූ ශාන්ත ගතිය දුටුවාවූ එය අවබෝධ කරගෙන ලෝකයට පරම කරුණාවෙන් නිවනේ තිබෙන ශාන්තියත් නිවීමත් සුවයත් දේශනා කරමින් සංසාරයේ භයංකාරත්වය පැහැදිලි කරමින් සත්වයන් සසරෙන් එතර වීමට යොමු කලාවූ ඒ ශාන්ති නායක සම්මා සම්බුදුරජාණන්වහන්සේට මම සිරසින් වැද නමස්කාර කරනවා මාගේ නමස්කාරය වේවා!

ඒ සම්මා සම්බුදුරජාණන්වහන්සේගේ සන්තානයේ ඒ මෝරවාගෙන දියුණු කරගෙන පැමිණියාවූ ධර්ම මාර්ගය උන්වහන්සේගේ සන්තානයේ දියුණු කරගත් ධර්මයන්ට ඒවාගේම ඒ සන්තානයේ ධර්ම දියුණු කරගන්ට උපකාර උනාවූ ධර්ම රත්නයට නවලොවතුරා ශ්‍රී සත්ධර්මයට ඒවාගේම අනන්ත අප්‍රමාණ ගුණ ඇති ධර්මරත්නයට මම නමස්කාර කරනවා මාගේ නමස්කාරය වේවා!

ඒ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන්කොට සිත් නිවා ගත්තාවූ සනසා ගත්තාවූ ලෝකෝත්තර භාවයට පත්උනාවූ අශ්ඨාර්ය පුද්ගල මහා සංඝ රත්නයට මම සිරසින් වැද නමස්කාර කරනවා මාගේ නමස්කාරය වේවා!

කියා නිමක් කරන්ට බැරි තරම් ගුණ සමුදායක් පිහිටා තිබෙන්නාවූ බුද්ධ රත්නයේ ධර්ම රත්නයේ සංඝ රත්නයේ අනන්ත ගුණ බලයෙන් සහ ඒ උතුම් ත්‍රිවිධ රත්නයට ගුණ සිහිපත්කොට නමස්කාර කිරීමේ කුසල වේතනාවන්ගේ අනන්ත ආනුභාව බලයෙනුත් මේ අසාගෙන සිටින්නාවූ සියලුදෙනාම මේ මොහොත වෙතකල් සිතේ දියුණු කරගත්තාවූ සියලුම පුණ්‍ය ධර්මයන්ගේ කුසල ධර්මයන්ගේ ආනුභාව බලයෙනුත් අද මේ කියල දෙන්නට බලාපොරොත්තුවන්නාවූ ධර්ම කරුණු ටික සැමදෙනාටම හොඳින් වටහා

ගන්ට තේරුම් කරගන්ට සිතේ ධාරණය කරගන්ට ගක්තිය ලැබේවා කියල මෙමතියෙන් ප්‍රාර්ථනා කරනවා. ඒ සඳහා කිසිම නිවරණ බාධකයක් නොවේවා! කෙලෙස් බාධකයක් නොවේවා! කෙලෙස් පීඩාවක් නොවේවා! සිතේ සමාධි ගුණය සිතේ සිහිය ගතිය පිහිටුවාගෙන මතු කරගෙන ධර්මය තේරුම් අරගනිමින් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන් කොට මේ ප්‍රතිපදාවේ ගමන්කොට නිවනින් සැනසෙන්නට ලැබේවා කියල මෙමතියෙන් ප්‍රාර්ථනා කරනවා.

අද මේ පටිඨාන සාකච්ඡාව තුලින් අපි මේ පින්වතුන්ට මේ වෙලාවට කියල දෙන්නට බලාපොරොත්තුවන්නේ තවත් ප්‍රත්‍යය ධර්මයක් පිළිබඳව. සමහර වෙලාවට අපේ පින්වතුන් මේ ප්‍රත්‍යය පිළිබඳව - පටිඨාන පිළිබඳව බණ දිගටම අහගෙන අහගෙන යනකොට පළමුවෙන් කියාපු දේවල් - පළමු දේශනා වලින් දක්වපු දේවල් අහල හොඳට හිතේ තැන්පත් උනේ නැත්නම් - අවබෝධයක් ඒවා තුලින් හිතට එක්කාපු උනේ නැත්නම් - පසුව පසුව අහන්නා වූ දේවල් තුල යම් යම් හිතට ග්‍රහණය කරගැනීමේදී අපහසුතාවයන් - පටලැවිලි ඇතිවෙන්න පුළුවන්. ඒ නිසා මම මේ වෙලාවේදී මේ වචනයේ තිබෙන්නාවූ තේරුම නැවත අපිට සිහිගන්වා ගත්තොත් හොඳයි කියල කල්පනා කරනවා.

පටිඨාන දේශනාවේ බුදුරජාණන්වහන්සේ පටිඨාන ධර්ම 24 ක් එහෙම නැත්නම් ප්‍රත්‍යය ධර්ම 24 ක් සඳහන් කරනවා මාතෘකා වශයෙන්. මේ ප්‍රත්‍යය ධර්ම 24 පාලියෙන් නම් කියන්නේ ‘පච්චය’ කියල. සිංහලට ගත්තහම ‘ප්‍රත්‍යය’ කියල කියනවා. හැබැයි මේකේ - මේ පටිඨාන දේශනාව තුල කථාකිරීමේදී මේ ප්‍රත්‍යය කියන වචනයට අපි සරල සිංහලෙන් තේරුමක් දාගන්නවා - ඒ තමයි ‘උපකාරක ධර්ම’ කියල. ප්‍රත්‍යය වෙනවා කියල කියන්නේ උපකාර වෙනවා කියන එකයි. මේ අපි කථා කරන්නේ මහා ගැඹුරු - බර ධර්මයක්. හැබැයි බිය විය යුතු නෑ. ඒක අපි මෙහෙම හිතුවොත් - පටිඨානය කියල කියන්නේ මහා සාගරය වගේ - මහා සාගරයේ එක වෙලාවකට කොච්චර රැලි තියෙනවද? අපේ මේ නවසීලන්තය වටේ කොච්චර රැලි තියෙනවද? ඊළඟට ඔස්ට්‍රේලියාව වටේ කොච්චර මුහුදේ රැලි තියෙනවද? මේ රටවල් දෙක අතර මහා සාගරයේ කොච්චර රැලි තියෙනවද? අපිට එකක්වත් පෙන්වන්නෑ. අපිට පෙන්වේ මුහුදු ලඟට ගියහම අපේ ඇස් මට්ටමෙන් තිබෙන්නාවූ - ලොකුවට ලොකුවට තිබෙන්නාවූ - ඒවාගේම උසට මතු වී තිබෙන්නාවූ රැලි කීපයක් විතරයි. ඒ අතර පොඩි රැලි පෙන්වේ නෑ. ඊළඟට ඇස් මායිමෙන් එහා රැලි කොච්චර තියෙනවද කියල හිතන්න බෑ - අනන්තයි. ගතණයක් කරන්නට බෑ. එනවා නැතිවෙනවා - මතුවෙනවා ඒ රැලි නැති වෙනවා.

ඒ වගේ මේ බුදුරජාණන්වහන්සේගේ නුවණින් දැක්ක මේ ප්‍රත්‍යය ධර්ම ස්වභාවය එකින් එකට හේතුවෙලා එකින් එකට ප්‍රත්‍යය වෙලා එකින් එකට උපකාරවෙලා එන මේ ධර්ම සමූහය අනන්තයි අප්‍රමාණයි. ඒකනිසා අපි මේ කථා කරන මාතෘකාවට දාල තියෙන නම ‘අනන්ත නය සමනාගත වූ’ - ඒ කියන්නේ ක්‍රම අනන්තයි. අනන්ත ක්‍රමයක් තියෙනවා.

අනන්ත විදියක් තිබෙනවා මේවා සිද්ද වෙන. ‘අනන්ත නය සමන්තාගත සමන්ත පටියානය’ ‘නය ක්‍රම’ ‘විදි ක්‍රම’ අනන්තයක් තිබෙන්නාවූ පටියාන දේශනාව. හැබැයි මේ බුදුරජාණන්වහන්සේගේ බුදු නුවණට - බුදුරජාණන්වහන්සේගේ පාරමී පිරිවිව ඒ සර්වඤ්ඤාඥානට දැනිවිව පෙනිවිව අවබෝධ වෙවිව මේ සියල්ලම උන්වහන්සේ අපිට ඔක්කොම දේශනා කරල නෑ. මේ දේශනා කරපු ටිකේ - මිනිස් හිතට ප්‍රාථමික අවස්ථාවේ තිබෙන්නාවූ නුවණ මේරීමට පත්වෙන්නට තිබෙන්නාවූ සිත් වලට දරා ගන්නට ග්‍රහණය කරගන්නට පුළුවන් ටිකක් විතරයි මේ අනන්තයෙන් එකතුකරල මේ දේශනා කරලා තියෙන්නේ. අපි මේ කලා කරන්නේ ඒ දේශනා කරපු ටිකෙන් එකම එක තීරුවක පොඩි ඩිංගක්.

අද මේ ප්‍රත්‍යය ධර්ම කලාවේ අපිට යෙදී තිබෙන්නේ 15 වෙනි ප්‍රත්‍යය ධර්ම පිළිබඳව කියන්නට - කලාකරන්නට. ඒ 15 වෙනි ප්‍රත්‍යය ධර්මයට කියනවා ‘ආහාර ප්‍රත්‍යය’ කියල. ඒ කියන්නේ ආහාර වීම වශයෙන් උපකාර වෙනවා කියන එකයි. ශ්‍රී ලාංකික සහ ඉන්දියානු රටවල් වල - ශ්‍රී ලාංකික මිනුස්සුන්ට විශේෂයි - ඒ අයට මේ වචනය අහන කොට පොඩි පටලැවිල්ලක් සිද්ධ වෙන බව අපි තේරුම් ගන්න ඕනෑ. මොකක් සඳහාද? මේ ‘ආහාර’ කියන වචනය එක්ක. අපි පුංචි කාලේ ඉඳලාම මේ ‘ආහාර’ කියන වචනය සිංහල භාෂාවේ හසුරුවල තිබෙනවා. මේ ‘ආහාරය’ කියන වචනය සිංහල වෙවිව අපිට ඇහෙන කොට අපිට හොඳට පින්තුරයක් හැටියට හිතට එන්නේ කෑම බීම. බත් ව්‍යංජන කැවිලි පෙවිලි පළතුරු වර්ග - මේ මොනවා හරි දියර වර්ග හරි - එහෙම නැත්නම් සන ආහාර හරි - මොනවත් එක්ක හරි කන බොන ජාති තමයි අපිට හොඳට මතක් වෙන්නේ. එතැනින් එහාට ආහාර කියන වචනය අපිට හසුරුවන්න ඒ තරම් හයිසක් නෑ. හැබැයි එහෙම වචනය අල්ලගෙන ඉන්න හිතක් තිබෙන අපිට මේ ධර්මය කලා කරනකොට අපි හිතාගෙන ඉන්න එකෙන් ටිකක් එහාට මේකෙන් යන්න සිද්ධ වෙනවා. ඒකනිසා ‘ආහාර’ කියන වචනය අපි හොඳට තේරුම් ගන්න ඕනෑ.

දැන් අපි ඉස්සරවෙලාම මේ ආහාර කියන වචනයේ තිබෙන්නාවූ අදහස ටිකක් තේරුම් ගනිමු. හැම එක්කෙනාම හිතාගෙන හිටියට ආහාර කියන වචනයේ තේරුම් දන්නවයි කියල මෙතෙන්නට ගැලපෙන විදියට දන්නේ නෑ. කන බොන දේවල් සම්බන්ධයෙන් දන්නවා. ඒ කියන්නේ - සත්වයාය කියල කියන්නේ ශරීර රූප කොටසකුත් විත්ත සහ වෛතසික ධර්ම කොටසකුත් - ඒ කියන්නේ ‘නාම’ - එක මිටියට බන්ධගෙන එක මිටියට ගොනුකරගෙන පවත්වන්නා වූ නාම රූප හෙවත් විත්ත වෛතසික රූප set එකක් තමයි සත්වයා කියල කියන්නේ. මේ ධර්මා තුනෙන් රූප වලටවත් - සිත් වලටවත් - වෛතසික වලටවත් කිසිම වෙලාවක පහළ වෙලා පැය ගන්න ඉන්න හැකියාව නෑ. මේවා නැතිවෙලා යනවා. එතකොට මේ රූපයන්ගේ - නාම ධර්මයන්ගේ එහෙම නැත්නම් නාම රූප ධර්මයන්ගේ අලුතෙන් හටගැනීමටත් - අලුතෙන් ඉපදවීමටත් ඒ ඉපදිවිව ටික එක ක්‍රමයකට පරම්පරාවක් හැටියට දියුණු වෙවි දියුණු වෙවි ඉස්සරහට වැඩි වැඩි යන්නේ ඒ පරම්පරාව කැඩෙන්නේ නැතුව ඉස්සරහට අල්ලගෙන යන්නත් උදව්වක් ඕනේ. හයිසක් ඕනේ. පිටිපස්සෙන් දෙන්නාවූ ගැමිමක් ඕනේ. ආත්ත ඒ අලුතෙන් නාම ධර්ම - රූප ධර්ම හටගන්නට උදව් කරන උපකාර වෙන ධර්මයට ‘ආහාර ප්‍රත්‍යය’ කියා කියනවා. හටගෙන

තිබෙන්නාවූ ඒ නාම ධර්ම - රූප ධර්ම - චිත්ත වෛතසික රූප වැඩෙන්නට - වර්ධනය වෙන්නට උපකාරවෙන ධර්මයට ආහාර ප්‍රත්‍යය කියල කියනවා. ඒවා අතර මග කැඩෙන්න නැතිවෙන්න දිගට පවත්වන්නට හේතුවෙන එකට කියනවා ‘ආහාර ප්‍රත්‍යය’ මේ කියල.

දැන් අපි අපේ ගැන හිතල බැලුවොත් මේ මොහොතෙන් අපි ඔක්කොම සංසාරේ. මේ බණ කථාකරන්නේ සංසාරේ ඇතුලේ ඉඳගෙන. අද වෙනකොටත් - මේ වෙනකොටත් නිවන තියෙනවා. අපි නොදැකපු කථාව නෙමෙයි. නිවන මේ වෙනකොටත් මේ මොහොතෙන් තියෙනවා - නිර්වාණ ධාතුව. එතකොට නාම ධර්මත් රූප ධර්මත් මේ මොහොතෙන් තියෙනවා. මේ මොහොතේ නිවන තිබුනාට ඒ නිවන තාම දැකල නෑ. දැන් අපි මේ කොටුවෙලා ඉන්නේ. ඇයි අපිට නිවන් අවබෝධ කරගන්නට බැරි උනේ? නිවන් අවබෝධ කරගන්නට බැරි උනේ ඇයි? මේ ආහාර කියන දේවල් අපිට ඒ නිවනට යන්නට නොදෙන හැටියට ප්‍රත්‍යය වෙනවා - හේතු වෙනවා - අලුතෙන් අලුතෙන් කැඩෙන්නට නොදී ඉස්සරහට පවත්වනවා.

බෝධිසත්වයන්වහන්සේගේ කථාවක් තිබෙනවා - බෝධිසත්ව වර්තයක් තිබෙනවා ඒ තමයි එක ජීවිතියක බෝධිසත්වයන් වහන්සේට අතීතයේ යසෝදරා දෙවියන් එක්ක එක ආත්ම භාවයක බොහොම දුප්පත් අසරණ ගැමි පවුලක ඉපදිලා තිබෙනවා. ඉතින් මේ බෝධිසත්වයන් වහන්සේට මහණ වෙන්න - තපස් රකින්නට යන්නට හිතක් පහළ උනා. ඒ වෙලාවේදී කියනවා භාර්යාව ටික කාලයක් ඉන්න කියල. එහෙම ඉන්නකොට ළමයෙක් හැදෙනවා. ඊට පස්සේ බෝධිසත්වයන් වහන්සේට නැවත යන්න හිතෙනවා තපස් රකින්නට. ඊට පස්සේ භාර්යාව කියනවා ළමයා පොඩ්ඩක් ඇවිදිනකම් ඉන්න කියල. ඊට පස්සේ එහෙම හිටිය. ළමය ඇවිදින තත්වයට පත් උනායින් පස්සේ යන්න හදනකොට කියනවා ළමයා පොඩ්ඩක් වචන කථා කරන කම් ඉන්නෙයි කියල. ඊට පස්සේ තවත් ඔහොම ටිකක් යනකොට කියනවා ඒ ළමයට රටතොට ගැන තේරුමක් එනකම් ඉන්නෙයි කියල. ඔහොම ඔහොම මේක දිග් ගැස්සෙනවා. දැන් බලන්නට බෝධිසත්ව වර්තයකින්ම මේක මතුකරගත්තේ බෝධිසත්වයන්වහන්සේට තපස් රකින්නට - ශ්‍රමණ ජීවිතියට - තාපස ජීවිතියට යන්නට බැරි වෙන්නේ ඇයි? මේ පිටිපස්සෙන් එක එක කරුණු කාරණා - කරුණු කාරණා ගෙනැල්ල හේත්තු වෙනවා - එකක් ආපු ගමන් ඉස්සරහට ඒක සම්පූර්ණ කරනකම් ඉන්න වෙනවා - ඊට පස්සේ තව එකක් එනවා - මේ ආහාර ප්‍රත්‍යයත් ඔය වගේ. පිටි පස්සෙන් පිටි පස්සෙන් ඇවිල්ල හේත්තු වෙලා උදව් වෙනවා - අලුතෙන් එකක් මතුවෙන්නට උදව් වෙනවා. ආත්ත ඒ වාගේ නැති ධර්ම හටගන්නත් හටගත්ත දේවල් පරම්පරා ගත වෙන්නටත් ශක්තිමත්ව උපකාර වෙන - උදව්වෙන දේට කියනවා ආහාර කියල - ඒක කන බොන එකක් වෙන්නත් පුළුවන් - වෙන එකක් වෙන්නත් පුළුවන්. ඒකනිසා මේ ආහාර කියන වචනය ගැඹුරු පරාසයක් තියෙනවා. ගැඹුරු අදහසක් තියෙනවා. ටිකක් පෘතුලයි. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ධර්මයේ මේ වගේ කථා කරන - මේ වගේ ධර්මයෝ - එනම් ආහාර කියල කථා කරන ධර්ම 4 ක් තියෙනවා.

- එකක් තමයි ‘කබලිකාර ආහාරය’ - ඒකනම් ඇත්ත වශයෙන්ම තේරෙනවා. කබලිකාර ආහාරය කියන්නේ කන බොන ජාති කියල. අපේ ශරීරයට පිටින් දාගන්න දේවල්. බත් මාළු ව්‍යංජනය කැවිලි පෙවිලි කන ජාති ඔක්කොම කබලිකාර ආහාර සංඛ්‍යාවට යන්නේ.
- ඊට අමතරව තව තියෙනවා ආහාර වශයෙන් කලා කරන ‘එස්ස ආහාරය’ කියල එකක්. හැබැයි ඒක කටින් හපල කන්න බෑ. කබලිකාර ආහාරය විතරයි කටින් හපල ගිලගන්න පුළුවන්කම තියෙන්නේ. ‘එස්ස ආහාරය’ එහෙම බත්වගේ කන ආහාරයක් නෙමෙයි. ඒක මනසට ආහාරයක්. බලන්න එතකොට අපි හිතාගෙන හිටපු නැති කෑම ජාතියකුත් නැත්නම් ආහාර වෙන ජාතියකුත් එතකොට තිබෙනවා කියල පෙනෙනවා.
- ඊළඟ එක ‘මනෝ සංවේකනා ආහාරය’ - එකත් හිතට සම්බන්ධයි.
- ඊළඟට ‘විඤ්ඤාණ ආහාරය’ - ඒක සිතමයි.

සිතට සම්බන්ධ - නාම ධර්ම වලට සම්බන්ධ ආහාර කියල කලා කරන උපකාරක ධර්ම - ප්‍රත්‍යය ධර්ම 3 ක් තියෙනවා - ‘එස්ස ආහාර’ ‘මනෝ සංවේකනා ආහාර’ සහ ‘විඤ්ඤාණ ආහාරය’ . ඒවා නාම ධර්ම. අනිත් ඒවා එනම් ‘කබලිකාර ආහාරය’ ‘රූප’ වලට සම්බන්ධයි. එතකොට ආහාර හැටියට මේ කියන්නාවූ හතර තමයි කලා කරන්නේ. මේවා ප්‍රත්‍යය වෙන ගති හරිම සියුම්. හරිම සුක්ෂමයි. ඒවා පුදුම නුවණකින් තේරුම් ගන්න ඕන. අපි මේක එකක් එකක් අරගෙන තේරුම් ගනිමු - තේරුම් අරගෙන ප්‍රත්‍යයට බහිමු. දැන් මේ පළමුවෙන්ම කිව්වා කබලිකාර ආහාරය කියල එකක්. ඇත්ත වශයෙන්ම කබලිකාර ආහාරය කියල කියනකොට අපි මෙතැනදී තව පොඩ්ඩක් අපේ ප්‍රාථමික ඉගැන්වීම් වලට යන්න ඕනෑ. අපි මේ හරියෙන් මේක පොඩ්ඩක් නවත්වල අපි යමු රූප ධර්මයක් බලාගෙන.

බාහිරව තිබෙන්නාවූ මේ ගස් කොළො - මහා පොළොව - ගෙවල් දොරවල් ආදී මේ සෑම දෙයක්ම රූප මිටි - රූප ගොඩවල්. පුංචි පුංචි - සියුම් සියුම් රූප එකතුවෙලා එකතුවෙලා ගොඩ හැදිලා තියෙන තැන් තමයි ඔය තියෙන්නේ. ගෙවල් හැටියට තියෙනවා - කඳු හැටියට තියෙනවා - ගස් හැටියට තියෙනවා - මහා පොළොව හැටියට තියෙනවා - මේ රූප එකතුව - රූප ගොඩවල්. මේ රූපගොඩවල් වල අපි කලා කරා - මේකේ තියෙනවා පරම විදියට එකතුවක් තියෙනවා - ලොකු ලොකු සණයෙන් පුංචිම පුංචිම මිටිය තමයි ‘ශුද්ධ අශ්ඨකය’ කියන්නේ - පුංචිම එකතුව. ඒ පුංචිම එකතුව රූප ගොඩ තියෙනවා රූප 8ක්. පඨවි රූපය - ආපෝ රූපය - තේපෝ රූපය - වායෝ රූපය - වර්ණ රූපය - සන්ධ රූපය - රස රූපය සහ ‘ඕජා රූපය’. මේවා තියෙන්නේ රූප මණ්ඩලයේ. මෙන්න මේ කියන්නාවූ රූප මිටියේ තිබෙන්නාවූ එක රූපයක් තිබෙනවා - අවසාන එකට කියනවා ‘ඕජාව’ කියන රූපය. මේ ඕජාව කියන රූපය එක්ක තව 7ක් ඉන්නවා. මෙන්න මේ ඕජාව කියන රූපය තමයි කබලිකාර ආහාරය ලෙස සලකන්නේ. දැන් අපි කෑම කනකොට - අපි ඉතින් කඩාගෙන කන අර්ථයෙන් - ගිලින අර්ථයෙන් කියනවා

කබලිකාර ආහාරය කියල. හැබැයි එහෙම ගිල්ලට - කඩාගෙන කෑවට මේ ආහාර කියන වැඩේ කරන්නේ ඔය කන බොන ආහාර ඇතුලේ තිබෙන්නාවූ ‘ඕජා රූපය’ පමණයි. ඒක තමයි අනිත් තිබෙන 7 දෙනා රැක බලාගෙන අපේ ශරීරය අස්සට - රූප ඇඟට ගිහිල්ල උදව්වක් කරන්නේ. මේ ඕජා රූපය මොකක්ද කරන උපකාරය? මොකක්ද කරන සේවාව? මොන විදියටද ප්‍රත්‍යය වෙන්නේ? ඒ ප්‍රත්‍යය වෙන්නේ - දැන් මේ අපිට ඇඟක් හැදිලා තියෙනවනේ - ශරීරයක් - මේ ශරීරයේ මූලය ඇවිල්ල මව්කුසේ ප්‍රතිසන්ධිය ගත්තාවූ ප්‍රතිසන්ධි සිතත් එක්කනේ මේ රූපය ගොඩ නැගුනේ - හැදුනේ. එතන ඉඳලානේ මේ රූපය වැඩිගෙන වැඩිගෙන වැඩිගෙන ආවේ. පටන් ගැමීම එතනනේ. ඒ රූපය එතැන ඉඳල මෙතනට එනකොට - මෙතනට ඇවිල්ල දැන් මේ කර්මයෙන් හැදිව්ව රූපය අස්සේ මේ ටිකට (තව තියෙනවා අපේ ශරීරයේ වර්ග හතරක් තිබෙනවා කර්මජ - චිත්තජ - සාකුජ - ආහාරජ) දැන් මේවා පිටින් යමක් දාන්නේ නැතුව හිටියොත් මේවගේ තිබෙන හයිය ශක්තිය නැති වෙලා යනවා. මේවගේ තිබෙන - කර්මජ රූපවල තිබෙන්නාවූ වැඩ කිරීමේ හැකියාව අඩාල වෙලා පණ නැතිවෙලා යන ගතියක් තිබෙනවා. ඒකනිසා මේ පිටින් ඔය සාකුජ කොටසක් තියෙනවනේ - පිටින් තිබෙන ආහාර වල කෑම බීමට තිබෙන්නාවූ කෑම බීම ටිකක් ඒක අස්සට දැමීමට පස්සේ අර ඇතුලෙන් එන්නාවූ උදරයේ තිබෙන්නාවූ උණුසුමත් එක්ක (තේජෝ ධාතුවත් එක්ක) මේ ටික ඔක්කෝම හිතවත්වෙලා එකට ඇඹරිලා එකට මිශ්‍ර වෙලා පිටින් දාපු අර ආහාර ටිකේ තිබෙන්නාවූ ඕජාව ඇතුලේ ඉන්නාවූ - එතෙක් වැඩ කර කර හිටියාවූ ඒ රූප වලට පණක් දෙන ගතියක් - උපකාරයක් වෙන ගතියක් - උදව්වක් වෙන ගතියක් - ශක්තියක් වෙන ගතියක් ඇතුලේ සිද්ධ වෙනවා. ඒක නිසා මෙන්න මේ කියන්නාවූ පිටින් කන ආහාරවල ‘ඕජා රූපය’ ඇතුලට ගියාට පස්සේ ඒකට උදව් කරන ගතිය නිසා මෙන්න මෙතනදී කියනවා ‘ආහාර ප්‍රත්‍යය’ වෙනවයි කියල ‘රූප’ වශයෙන්. දැන් මේ රූප වශයෙන් කරන්නේ මොකක්ද? අර ඇතුලේ ඉන්න අයට පොඩ් අතිරේක සලාකයක් එහෙම නැත්නම් උදව්වක් කිරීම - ඒ අයට පණ ගහගෙන ඉස්සරහට යන්න වතුර ගැසීමක් වගේ එක්ක කරනවා. එහෙම කරන්න පුළුවන් හයිය ගතියක් ඔය කබලිකාර ආහාරයේ ‘ඕජා රූපයට’ තියෙනවා. ඒකනිසා මේ පිටින් කන ආහාර - ඇතුලේ රූප හදනවා - බලාගෙන යනවා - ඒක පාලනය කර ගන්නවා. එතකොට දැන් වැටෙන්නේ නෑනේ. මේ කපා කරේ මොකක් පිළිබඳවද? ‘කබලිකාර ආහාරය’ ඇතුලේ තිබෙන්නාවූ කර්මජ රූප වලට - චිත්තජ රූප වලට - සාකුජ රූප වලට - ආහාරජ රූප වලට යම්කිසි ගැමීමක් හයියක් උදව්වක් අල්ලලා දෙන්නේ කොහොමද කියලා.

රේස් එකක් දුවන අයට මහන්සියක් දැනෙනවා. ඔය බයිසිකල් පදිනකොට -රේස් එකක් දුවන කොට ඒ අයට දුවල දුවල දුවල මහන්සියක් දැනෙනවා. එතකොට මේ පාරේ අයිනේ ඉන්න අය අපි දැකල තියෙනවා බාල්දි වලින් වතුර ගහනවා. බයිසිකල් පදින අයටත් ගහනවා - දුවන අයටත් ගහනවා - ඔය Olympic යන අයට ගහනවා කියන්නේ - වතුර ගහල පණ ගන්නනවා. සමහර වෙලාවට යමින් ගමන් බිබී යන්න පොඩ් පොඩ් juice වගෙන් දෙන අවස්ථාවල් තියෙනවා. ඉතින් ඒ නැතිවෙලා ගිය මහන්සිය - ශක්තිය ආපහු ගන්ට. ඒවගේ මේ ශරීරය ඇතුලේ තිබිල හැදිලා මැරීගෙන පණ නැති වෙගෙන යන ඒවාට මේ බාහිර ‘ඕජා රූපය’ ‘ආහාර ප්‍රත්‍යය’ සිද්ධ කරනවා. ඒකනිසා දැන් මොකක්ද උනේ? මේ තිබෙන ධර්ම වලට උපස්තම්භනයක් ප්‍රදානය කරා - අන්න ඒකනිසා ඒකට කියනවා ‘ආහාර ප්‍රත්‍යය’ කියල. ඔන්න එකක්.

ඊළඟට තව ආහාර ජාතියක් කිව්වනේ හිතට සම්බන්ධයි කියල. ඒකෙ පළවෙනි එකට යමු. ඒකෙ තිබෙනවා ‘එස්ස ආහාරය’ කියල එකක්. මේ එස්ස ආහාරය ඇත්තට කොහේද උදව් දෙන්නේ? ‘එස්ස ආහාරය’ - මේක හපල කන එකක් නෙමෙයි. මේකෙන් කරන්නේ - දැන් අපිට රූපයක් දැක්කම සතුවක් දැනෙනවා, එක්කෝ අසතුවක් එහෙම නැත්නම් මොකක්වත් දැනේනේ නෑ - ඔය අංශ දෙකට.

- රූපයක් දැක්කම සතුවක් සන්නෝසයක් දැනෙනවා
- රූපයක් දැක්කම ඒවගේම හිතේ ගැටීමක් ඇතිවෙනවා
- රූපයක් දැක්කම සමහර වෙලාවට උපේක්ෂාවක් ඇතිවෙනවා.

දැන් මේ කියන්නාවූ සෑප වේදනාව - ඒවාගේම අමනාප දුක්ඛ වේදනාව - මධ්‍යස්ථ - උපේක්ඛා වේදනාව කියන වේදනා තුනම ඇති උනා. මේක ඇති වෙන්නේ කුමක් නිසාද? ඇයි මේ වේදනාව හටගන්නේ? මේ වේදනාව හටගන්න කෑම අවශ්‍යයි. මේ වේදනාව හටගන්න ආහාරයක් හැටියට - කෑමක් හැටියට ඒවගේම ශක්තියක් හැටියට ඉස්සරහට පැනල මේ වේදනාවට උදව් කරන - උපකාර කරන - ඒ ධර්මය තමයි ‘එස්සය’. යම්කිසි දෙයක් අපේ ඇහැට ස්පර්ශ උනහම ඒක හරහා වේදනාව - කනට යමක් සපර්ශ උනහම ඒක හරහා වේදනාව - නාසයට - දිවට යමක් ස්පර්ශ උනහම ඒක හරහා වේදනාව - ඊළඟට ශරීරයට යමක් ස්පර්ශ උනහම ඒ හරහා වේදනාව - හිතේ යමක් අරමුණු වීම් වශයෙන් ස්පර්ශ උනහම ඒ හරහා වේදනාව - දැන් මේ වේදනාව මේ ඇහේ කන නාසය දිව ශරීරය මේවා ආධාර කරගෙන එන්නේ අර සපර්ශය හින්දයි. ඒකනිසා අපි මෙතැනදී තේරුම් ගන්න ඕනෑ ශරීරයේ තිබෙන්නාවූ මැරී යන රූප පණ ගස්වාගෙන පණ දෙන්නේ කවුද? කබලිකාර ආහාරය - ඕජා රූපය. අලුතෙන් නැති සෑප දුක් උපේක්ෂා යන වේදනාවල් හට ගන්නත් පරම්පරා වශයෙන් පවත්වන්නටත් උපකාර වෙන්නේ මොකක්ද? ස්පර්ශය කියන්නාවූ එස්ස ආහාරය.

දැන් ඊළඟට අපි යන්න ඕන තුන්වෙනි ආහාර වර්ගයට - උපකාරක ධර්මයට. ඒකට කියනවා ‘මනෝ සංචේතනා ආහාර’ කියල. මේක හරියට ඉස්සරහට වැටෙන හෙවනැල්ල වගේ. පොඩිකාලේ ඔය අක්කල නංගිලා ඉස්කෝලෙ ලුමයි එක්ක ඉන්නකොට උදේට පිට්ටනියේ හිට ගත්තම අපේ හෙවනැල්ල දිගයි. පොඩි කාලේ අපිට කියනවා ඒ දිග හෙවනැල්ලේ ඔලුව පාගන්න යමු කියල. අපි යන්න යන්න හෙවනැල්ලත් අරහෙට අරහෙට යනවා. කවදාකවත් පාගන්න බෑනේ. ඒවගේ මේ මනෝ සංචේතනා ආහාරය කියල කියන්නේ අපි මෙතැන හිට ගත්තම - වර්තමාන හවයේ හිට ගත්තම - ඒ වර්තමාන හවයේ හැදෙන - සකස්වෙන ඒ චේතනාවන්ගේ බලයෙන් - චේතනාවන්ගේ ශක්තිය අනාගතයේ හෙවනැල්ල හැටියට වැටෙනවා ඉසසරහට. අපි ඊට පස්සේ එතෙත්ට යන්න ඕන. ඒ කියන්නේ අපේ සම්බන්ධය - අපේ හෙවනැල්ල වැටෙනවා කාම ලෝකයේ - අපේ හෙවනැල්ල වැටෙනවා රූප ලෝකයේ - චේතනාව හැටියට. චේතනාවෙන් හදන ශක්තිය. ඊළඟට අපේ හෙවනැල්ල අරූප ලෝකේ වැටෙනවා. ඉතින් මේ කාම ලෝකයට - රූප ලෝකයට - අරූප ලෝකයට අපිට යන්න සිද්ධ වෙන්නේ මේ චේතනාව ‘මනෝ සංචේතනාවෙන්’ හදන - ඒකෙ ආහාර ගතිය හින්දයි. ඉතින් මේ රූප

හවයක් එහෙම නැත්නම් අරූප හවයක් හැදෙන්නේ කාම හවයක් හැදෙන්නේ - හව හැදෙන්නෙම කුමක් නිසාද? මේ වේතනාව කියන මනෝ සංවේතනා ආභාරය නිසා. ඒකනිසා හව හදන ආභාරය - හව ඉස්සරහට ගෙනියන - හව දියුණු කරන - හව රැක ගන්නාවූ ආභාරය තමයි 'මනෝ සංවේතනා ආභාරය'. අපි ඒකනිසා නිවනට යන්නේ නෑ. අපේ හිත නිවනින් නිවෙන්නේ නෑ. හේතුව හැමවෙලේම හිට ගත්තු ගමන් ඉස්සරහට වැටෙනවා. ඉස්සරහට වැටෙනවා - හව ගානක් වැටෙනවා. ඒකනිසා මේ හවයන්ගෙන් අපි අයිත් කරන්නේ නෑ. හැමවෙලාවෙම හව වලට පෝෂණය දෙන්නේ මනෝ සංවේතනා ආභාරය. දැන් තුනයි.

හතර වෙනි ආභාරය - උපකාරක ධර්මය. ඒකට කියනවා 'විඤ්ඤාණ ආභාරය' කියල. ඒකෙ වෙන්වේ මෙහෙමයි. දැන් අපි විඤ්ඤාණ ටිකක් දැනට පාවිච්චි කරනවනේ. ඒ කියන්නේ වර්තමානයේ අපිට තියෙනවා - වකඬු විඤ්ඤාණ හැදෙනවා - උදේ ඇස් ඇරඹූ වෙලාවේ ඉඳල වකඬු විඤ්ඤාණ පහළ වෙනවා - කලා කරපු වෙලාවේ සෝත විඤ්ඤාණ පහළ වෙනවා - මේවා සිත්තේ. වකඬු සෝත සාණ ජීවිතා කාය මනෝ විඤ්ඤාණ පහළ වෙනවා. දැන් මේ විඤ්ඤාණ ටික පහළ වෙලා - පහළ වෙලා - පහළ වෙලා - හැබැයි ඔය විඤ්ඤාණ පහළ වෙනකොට අපිට මහා දුකක් තමයි තියෙන්නේ. මහා දුකක්. ඒ සමහර අරමුණුවල තියෙනවා රැවටිලිකාර - ඔය කේක් එහෙක උඩින් දාල තියෙන ක්‍රීම් තියෙන්නේ ආත්ත ඒ වගේ - ice cream වගේ පොඩි නිකං රවටන රස පොඩ්ඩක් තියෙනවා - වේදනා ස්වභාවයක්. ඒකට අපි හරියට කූඹි වගේ ඇලෙනවා. ඒකෙන් රැවටෙනවා. නැත්නම් ඇත්තටම බැලුවයින් පස්සේ මේවගේ අස්සේ තිබෙන්නේ මහා පුදුමාකාර ගින්දර. පුදුමාකාර වේදනාවල්. පුදුමාකාර රැවටිලි තියෙන්නේ මේවගේ. එතකොට මේ විඤ්ඤාණ ටික පහළ වෙලා අපි මැරිලා යනකොට මේක ඉවර වෙන්න එපාය. මේකේ කරුමේ කියල කියන්නේ මේ විඤ්ඤාණ පහළ වෙන එක නවතින්නේ නැතේ අපි මැරුණය කියල. ඒ විඤ්ඤාණ පහළ වෙන එක මරණයෙන් නවතින්නේ නැතුව මෙතනින් අයිත් වෙලා ගිහිල්ල ආයේ කොහේ හරි තැනක ප්‍රතිසන්ධි සිතක් කියල එකක් ආයේ අටව ගන්නවනේ. ඒ කුමක් නිසාද? ප්‍රතිසන්ධියේ නාම රූප ධර්ම හදන්නේ - උපදින වෙලාවේ ප්‍රතිසන්ධි සිතයි රූප මිටියයි හදන්නේ මේ විඤ්ඤාණය.

ඒකනිසා මේ කියන්නාවූ ධර්ම 4 හව වලට - වේදනා වලට - අලුත් ආත්ම පටන් ගන්ට පුදුම විදියේ ආහාර සම්පාදනයක් කරනවා - ඒකනිසා අපි ඇත්තටම කියනවා නම් මේවා කනවා. මේවා හිතීන් අනුභව කර කර මේ දික් ගස්ස ගස්සා ඉන්නවා.

දැන්මේ පොඩිකාලේ අපි කලාවක් අහල තියෙනවා. ඒක මේ විකට කලාවක් - අපේ ශ්‍රී ලාංකික පින්වතුන් මේක දන්නවා. මගේ මතකයේ හැටියට ගමේ හිටපු පෝඩුවක් වෙසක් බලන්ට කොළඹ යනවා - තොරන් බලන්න - ගිහිල්ල කඩේකට යනවා කන්න. ඉතින් ඇතුලට ගිහිල්ල කඩේ වාඩි උනායින් පස්සේ එතැන් හිටපු වෙටර් මෙගොල්ලන්ට හොඳට එක එක ජාති ගෙනල්ල දෙනවා. මේගොල්ල හිතුව "අනේ බොහොම සත් පුරුෂ මිනුස්සු - ඒවගේම හොඳට අපිට කන්න දෙනවා - අහල අහල ගෙනල්ල දෙනවා". ඉතින්

බන්ද පාන්ද මාළුද මස් අරව මේවා ඔක්කෝම ඉතින් ඒකාලේ තිබිවිව ඔක්කෝම දේවල් හොඳට කන්න බොන්ට ගෙනලේල දෙන දෙන ඒවා හොඳට කෑව. හොඳට කාල - ඉතින් මේ නිකන් ගෙනැල්ල දෙනවනේ - අහල අහල ගෙනැල්ල දෙනවා - හොඳටම කෑව. කාල හොඳටම පිරුණට පස්සේ යන්ට යනකොට කිව්වා ගෙවන්න කියල. දැන් අපි කියනවනේ ගමරාල කොළඹ ගියා වගේ කියල. ගෙවන්ට කිව්වයිත් පස්සේ ගෙවන්ට සල්ලි තියෙනවයි? නෑ. ඊට පස්සේ මොකද උනේ - වැඩ කරන්න සිද්ධ උනා අර කාපු ඒවාට. පිහන් හෝදන්ට - උයන්ට - ඒවගේම එළවලු කපන්ට - මේ ටික කරන්න සිද්ධ උනා. එක තැනක තියෙනවා හවඩිය දෙන්න සිද්ධ උනා කියල නමුත් වැඩ කරන්න සිද්ධ උනා. ඇයි ඒ වැඩ කරන්ට සිද්ධ උනේ? ඇයි යන්ට බැරි උනේ? ඇයි එයාට කෑම කාල එතනින් අනිත් මිනුස්සු වගේ නිදහසේ නිදැල්ලේ තමන්ගේ ගමට යා ගන්ට බැරි උනේ? හේතුව දෙන දෙන - දෙන දෙන දේවල් කාපු හින්දයි. මෙයාගේ කාලේ දික් ගැස්සුනා. මේ කියන්නාවූ ආහාර ප්‍රත්‍යය වීම් හතරත් දෙන දෙන දේවල් හොඳට අපි කනවනේ. කබලිකාරයත් කනවා - සල්ලිදීලත් කනවා - නැතුවත් කනවා - දන්සැලෙනුත් කනවා - ගෙවල් වලිනුත් කනවා - එවන ඒවත් කනවා - ගෙන්න ගෙනත් කනවා - ජේන්නත් කනවා - හොරෙනුත් කනවා - දැන් මේ කබලිකාර ආහාරය.

ඒවගේම අපි වේදනා විදින්නට කැමතියි - සැප වේදනා විදින්නට කැමතියි - හිත හිතා විදිනවා - බල බලා විදිනවා - අහ අහ විදිනවා - දෙන දෙන හැම ඒවම කනවා. වේදනාව දෙන්නේ කොහොමද - ඒ වේදනාවල් හැම එකක්ම අපි කනවනේ - වේදනාවල් විදිනවා - කනවා. ඒ වගේම තමයි - වේදනාවල් - මිනුස්සු ඉස්සරහ පිට ජේන්නත් විදිනව - හොරෙනුත් විදිනව හොරෙන් කනවා කියල කියන්නේ - හෙරෙනුත් අහනවා - හොරෙනුත් බලනවා -හොරෙනුත් ගද සුවද විදිනවා - හොරෙනුත් රස විදිනවා - හෙරෙනුත් සපර්ශ විදිනවා හොරෙනුත් හිතනවා - ඒ කියන්නේ මේ ස්පර්ශ හින්ද හොරෙන් කනවා. ඒවගේම මිනුස්සුන්ට ජේන්නත් - නාට්‍යය ශාලාවල් වල - ඒවගේම ඔය යන තැන් වල - ඒවගේම රංගන ශාලාවල් වල - මහල් ගෙවල්වල මිනුස්සුන්ට ජේන්නත් මේ ස්පර්ශය නිසා සින්දු කියනවා විදිනවා නටනවා අප්පුඩි ගහනවා - වේදනාව විදිනවා. දැන් මේවා සමහර වෙලාවට අපේ ඇස් වලට නොමිලේ ගෙනැල්ල දෙන්නේ. අර කඩේ වේටර් ගමරාලට කෑම දුන්න වගේ - නොමිලේ ගෙනැල්ල දෙන්නේ. අයියේ අක්කේ ලොකු අම්මේ තාත්තේ අරහේ මෙහෙ කියාගෙන ඇවිල්ල අපේ ඇහැට - අපේ කනට - අපේ නාසයට දිවට ශරීරයට මේවා ස්පර්ශ අල්ලලා අල්ලලා දෙනවා. එතකොට අපි මොකද කරන්නේ? තේරුමක් තියෙනවයි මේවට ගෙවන්න වෙනවයි කියල - අපි අහුවෙනවා - අපි හොඳට කනවා.

මනෝ සංවේතනාවත් කරන්නේ මොකක්ද? කන කන ඒවාට වැඩපොළවල් හදනවා. මනෝ සංවේතනාව කරන්නේ මේ ස්පර්ශය හින්ද වේදනාව එනවා - ඒවා කන කොට - කන ඒවාට ගෙවන්න හදල දෙනවා කුස්සි තුනක්. කාම ලෝකය එක වැඩපොළක් - රූප ලෝකය - අරූප ලෝකය අනිත් වැඩ පොළවල් දෙක. දැන් ඔය තැන් වලට ගියාන් පස්සේ අපිට නිවන් යෑම බොරු. අපිට වෙලා තියෙන්නේ ඕකයි. ඒකනිසා මේ කියන්නාවූ ආහාර ඒවාට ප්‍රත්‍යය වෙනවා කියන එක තමයි කියන්නේ. එතකොට ස්පර්ශ ආහාරයයි

මනෝ සංවේනනාව කියන ආහාරයයි මේ විඤ්ඤාණ ආහාරයයි කියන දේවල් පෙන්වන්නේ නැති - අපේ මනසට සම්බන්ධ ආහාර ධර්මයෝ. එතකොට මම හිතනවා මේ පින්වතුන්ට මේක තේරෙන්න ඇත කියල.

මේ ආහාර වල තිබෙන්නේ උපස්තම්භන ශක්තිය. වචනයක් තියෙනවා උපස්තම්භන ශක්තිය කියල - තියෙන එකකට කණු ගහනවා කියන එකනේ. දැන් අපි උපදින වෙලාවේදී කර්මය හින්ද අපිට හැදෙනවා කර්මජ රූප. ඒවා දිගට දිගට දිගට ගේන්නේ කුමක් නිසාද? මේ කියන්නාවූ ආහාරය ඒකට දාන හින්ද. එතකොට කර්මජ රූප තිබෙනවා - ඒවාගේම අපේ ශරීරයේ විත්තජ තියෙනවා - විශේෂයෙන්ම සෘතුජ ආහාර - මෙන්ම මේ කියන්නාවූ උපකාරය - ඒ කියන්නේ ඒගොල්ලගේ support එක පළමුවෙන් හටගන්නාවූ රූප වලට තියෙන්න ඕනෑ. මේ ගැන කලා කරන්න තව ගොඩක් තියනවා. මම මෙව්වර වෙලා කිව්වේ මේ ‘ඕජා ආහාරයයි’ ඒ වාගේම මේ ‘සපර්ශ ආහාරයයි’ ‘වේනනා ආහාරයයි’ ‘විඤ්ඤාණ ආහාරයයි’ කියන්නාවූ ඒ හතරේ ස්වභාවය. ‘මේ හතර’ - සත්වයාට නැවත පහළ වීම - හටගැනීම නවත්ව ගන්න දෙන්නේ නෑ. ඉස්සරහට ඉස්සරහට අල්ලලා දෙනවා. ඕක තමයි තියෙන්නේ.

ඊළඟට අපි මේ ප්‍රත්‍යය කලාවට යනකොට තව හිතා ගන්න ඕනෑ. දැන් තියෙනවනේ ‘රූප ආහාර’ සහ ‘නාම ආහාර’ කියල - අපි ඉස්සරවෙලාම තේරුම් ගනිමු ඇයි මේ රූප - අපි ආහාර ගත්තම අපිට පණ ගහල එන්නේ? දුවන්ට පුළුවන් වැඩ කරන්න පුළුවන් ගතියක් හයියක් එන්නේ ඇයි? එහෙම එන්නේ ඔය ආහාර වල තියෙනවා - අපේ ඇඟේ ඇතුළේ තියෙන රූප වලට හයිය ගත්වන ගතියක්. මොනවයිද තියෙන්නේ? කාපු බීපු ඒවගේ තියෙන්නේ. අන්න ඒ හයිය ගත්වන ‘ඕජා ශක්තියට’ කියනවා ‘ප්‍රත්‍යය ශක්තිය’ කියල. කබලිකාර ආහාරවල ප්‍රත්‍යය ගුණය - ප්‍රත්‍යය ශක්තිය. ඔය ප්‍රත්‍යය ශක්තිය කියල කිව්වයිත් පස්සේ අපේ තියෙනවා සිංහල භාෂාවේ තව වචනයක් පාවිච්චි කරනවා පත්තිය ආහාර අපත්තිය ආහාර කියල ඒ කලාව නෙමෙයි. එතන කියන්නේ ගැලපෙන නොගැලපෙන කියල - ලෙඩට ප්‍රත්‍යය වෙන - ගැලපෙන කියන එකනේ - ඒක නෙමෙයි මේකේ තියෙන්නේ. මේ කන බොන ආහාර වල පණ ගත්වන ගතියත් - අනිත් රූප වලට උදව් කරන ගතියක් - අනිත් රූප වලට ශක්තියක් ලබාදෙන ගතියක් තියෙන හින්දනේ අපිට එහෙම පණ ගැහිලා එන්නේ - එහෙම නම් මේ පිටින් තිබෙන ආහාරවල ඕජාවල තිබෙනවා මොකක්ද? අර ප්‍රත්‍යය ශක්තිය. උපකාර වීමේ ශක්තිය - උපකාර වීමේ ගුණය ඒවගේ තියෙනවා - හැබැයි පෙන්වන්නේ නෑ. පාත් ගෙඩියක් ගත්තොත් පාත් ගෙඩියේ පාට විතරයි අපිට ඇහැට අහුවෙන්නේ - එව්වරනේ - ඕජා ගුණය කියන එක ඇහෙන් දැනගන්ටත් බෑ - ඕජාව කියන ගුණය කනෙන් දැන ගන්නත් බෑ - නාසයෙන් දිවෙන් දැන ගන්නත් බෑ ශරීරයෙන් දැන ගන්නත් බෑ මේ ඕජා ශක්තිය - මෙහෙම එකක් තියෙනවා කියල දැන්ගන්ට නම් අපේ නුවණින් - සිතෙන්ම ඕන දැනගන්න. ඉතින් ඔන්න එහෙම ස්වභාවයක් තියෙන එකට කියනවා ප්‍රත්‍යය ස්වභාවය කියල. දැන් අපි පිටින් ගන්න ආහාර කාටද ප්‍රත්‍යය වෙන්නේ? රූප ආහාර ප්‍රත්‍යය වෙන්නේ අපේ ජීවිතියේ ඇතුළේ තිබෙන්නාවූ රූප 4 ටයි.

දැන් ප්‍රශ්නයක් එනවනේ - ප්‍රශ්නයක් තමයි - මේ පිටින් කන බොන දේවල් - ආහාර - කොයි හරියටද උපකාර වෙන්නේ කියන එක. වර්ග 4 කට උදව් වෙනවා උපකාර වෙනවා. ගෙදරට පාන් ගෙඩියක් ගෙනාවම අම්මත් කනවා තාත්තත් කනවා ඒවාගේම දරුවොත් කනවා සේවක සේවිකාවොත් කනවා. කෑමක් ගෙනයින් පස්සේ හැම එක්කෙනාම බල්ලෝ බළල්ලු ඉන්නවනම් ඒ ඇත්තොත් එනවා. මේ පිටින් කන ආහාර ඇතුලට ගියැත් පස්සේ 'වතු සමුට්ඨානික රූප' තිබෙනවා ඒකට කියනවා 'අප්ඤ්ඤා රූප' කියල. කර්මජ රූප - චිත්තජ රූප - සාතුජ රූප - ආහාරජ රූප - ඔය හැම එකටම මෙයා උදව් වෙනවා. එතකොට මේ පිටින් එන ආහාර වල උදව්ව ලබන්නෝ කවුද? පිටින් එන ආහාර වල උදව්ව - පිටින් එන ආහාර වල ඕජාව ලබා ගන්නේ - ඕජාව ශක්තිය බාර ගන්න අය තමයි මේ ඇතුලේ තිබෙන්නාවූ අර හතර වර්ගයේ රූප ටික. තේරුම් ගත්ත ඕනෑ - ඒ රූප වලත් තියෙනවා ආහාර කියල එකක්. දැන් ඇතුලෙන් තියෙනවනේ ආහාර කියල එකක්. හැබැයි ඒ ආහාරය මේක ගන්නේ නෑ අනිත් ඒවටයි උදවු වෙන්නේ. ඒ ඇතුලත තිබෙන ආහාරජ රූපය ඇරුණු කොට අනිත් රූප ඔක්කොම පිටින් එන්නාවූ මේ ශක්තිය වැළඳ ගන්නවා - ගිල ගන්නවා - ඒ උදව්ව උපකාරය ගන්නවා. ඒකනිසා අපේ ශරීරයේ තිබෙන්නාවූ 'වතු සමුට්ඨානික රූප' වලට කියනවා 'ප්‍රත්‍යය උප්පන්න ධර්ම' කියල. පිටින් තියන 'ඕජා රූපයට' කියනවා 'ප්‍රත්‍යය ආහාර රූපය' කියල - 'රූප ආහාර ප්‍රත්‍යය' කියල. ඕක ඔය විදියට තේරුම් අරගෙන අපි තව පැත්තකට යමු.

මම මේ කියාපු ටිකෙන් මේ පින්වතුන්ට යම්කිසි තරමකට මේ කියන්නාවූ කථාව - මේ ආහාරයේ උදව් උපකාර වීම තේරෙන්න ඇතියි කියල මට පොඩි විස්වාසයක් හැඟීමක් ඇතිවෙනවා. මොනවා හරි අඩුවක් පාඩුවක් තිබුනොත් පහු වෙලාවක අරගෙන බලමු - ප්‍රශ්න අහන කොට.

දැන් නාම වශයෙන් කථා කරන ආහාර තුනක් තියෙනවා. මොකක්ද? එස්ස ආහාරය - මනෝ සංවේතනාව කියන ආහාරය - විඤ්ඤාණය කියන ආහාරය. ඇත්තටම ඕවා - 'එස්සය' කියන 'වෛතසිකයයි' - 'වේතනාව' කියන 'වෛතසිකයි' - 'විඤ්ඤාණය' කියන 'හිතයි' - ඔය තුන තමයි ඔය තියෙන්නේ. එතකොට මේ ධර්ම තුන්දෙනා තමයි නාම ධර්ම හැටියට එහෙම නැත්නම් ආහාර ධර්ම තුන්දෙනා හැටියට කථා කරන්නේ. දැන් මේ තුන්දෙනා කාටද ආහාර දෙන්නේ? කවුද ලබන්නේ? මේ තුන්දෙනා එකටනේ ඉන්නේ. එක ලඟ ඉන්නේ. මේ තුන්දෙනා එකලඟ ඉන්න කොට මේ ධර්මයන්ගේ තිබෙන ප්‍රත්‍යය ගුණය - සිත් තිබෙනවා 89 ක් මධ්‍යම ක්‍රමයට ගණන් කරන කොට - ඒ සිත්වල වැඩ කරන වෛතසික 52 ක් තියෙනවා - ආන්ත ඒ වෛතසික 52 ඒවාගේම ඒ හිත් වලින් පහළ කරන රූප ධර්ම තියෙනවා - ඒවාට කියනවා චිත්තජ රූප කියල. ඒවාගේම තමයි අපේ ජීවිතියක් ඉස්සෙල්ලාම පටන් ගන්නකොට අපිට වස්තු රූපය කියල එකක් හැදෙනවා. ඒකට කියනවා කර්මජ රූප කියල - ප්‍රතිසන්ධියේදී හැදෙන - ආන්ත ඒ රූප වලටයි - චිත්තජ රූප වලටයි - ප්‍රතිසන්ධි කර්මජ රූපයන්ටයි - වෛතසික ධර්ම වලටයි - සිත් වලටයි - මේ සප්ථශය වේතනාව විඤ්ඤාණය හරි හයිසක් - හරි ගැමුමක් - හරි උපකාරයක් ලබා දෙනවා. මේවට තමයි ප්‍රත්‍යය වෙන්නේ.

- මේ වගේ හිතල බලන්ට ඕනෑ - ඇත්තට ඇයි මේ වේදනාව එන්නේ කියල. ඉස්සෙල්ලා ‘සප්ඊශයේ’ තිබෙන්නාවූ ‘අල්ලාගන්න හයියක්’ හින්දනේ.
- ඇයි වේතනාව එතන ඉන්නේ? වේතනාවේ තිබෙනවා අනිත් ඒවාට - අනිත් වෛතසික වලට - හිත් වලට උදව් වෙන - උපකාර වෙන ගැමීම අල්ලලා දෙන ගතියක්.
- විඤ්ඤාණයට තියෙනවා අනිත් වෛතසික වලට ගැමීම අල්ලලා දෙන ගතියක්.

ඒකනිසා තමයි ඔවුනොවුන්ට සිත් 89 යටත් වෛතසික 52 ටත් විත්තප රූපයන්ටත් ප්‍රතිසන්ධි අවස්ථාවේ වස්තු රූපය හැටියට කලා කරන කර්මප රූපයන්ටත් මේකේ ගුණය එනවා කියල කියන්නේ. දැන් මේක ගන්න අය තමයි මේ කියපු අය.

අර ප්‍රත්‍යය ශක්තිය තියෙන්නේ කාටද? ‘සප්ඊශයටයි’ ‘වේදනාවටයි’ ඒවාගේම ‘විඤ්ඤාණයටයි’. මේකේ හැබයි කීපයක් තිබෙනවා ඉස්සරහට බලාගෙන බලාගෙන යන්ට. අපි ඉස්සරහ මේ විදියට 24ම කලා කරලා ඉස්සරහදි යම්කිසි තැනක මේ ප්‍රත්‍යය සටනාව ගැනත් කලා කරන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා. ප්‍රත්‍යය සටනාවට යනකොට හරි හැඩක් - හරි ලස්සනක් - හරි විසිතුරු බවක් තියෙනවා.

අපි එක කොටසක් විතරක් අරන් බලමු. ආහාර ප්‍රත්‍යය වෙන විදිය. ධර්මා තිබෙනවා ගොඩවල් කරලා ආකාර තුනකට. එකක් ‘කුසල ධර්ම’ හැටියට අනිත් එක ‘අකුසල ධර්ම’ හැටියට අනිත් එක ‘අව්‍යාකෘත ධර්ම’ හැටියට. අව්‍යාකෘත කියල කියන්නේ කුසලුත් නොවන අකුසලුත් නොවන දේවල් කියන එකයි. මේ අව්‍යාකෘත ධර්ම වලට වලට ඉස්සරහට පවත්වන්ට හයිය නෑ. හැබැයි කුසලයට තියනවා - අකුසලයට තියෙනවා. මේකේ තිබෙනවා විස්සජ්ජනා වාරය කියල එකක්. ඒක සමහර වෙලාවට මම ඔය සරල අවස්ථාවලදී කියල දෙනවා. ගොඩාක් විස්තර තියෙන අවස්ථාවකදී පැටලීම් සහගත අවස්ථාවලදී මම ඒක පොඩ්ඩක් skip කරනවා. විස්සජ්ජනා අවස්ථාව කියල කියන්නේ දිගට විස්තර කලා කරන සහ පටලැවිවිව තැන් ලිඟල විග්‍රහ කරන තැනක්. ඒක එක්තරා විත්ත වීථි හැටියට වීථි ක්‍රමයක් තියෙනවා. මේ පින්වතුන් මේක දැන් අහගෙන හිටපු නිසා මම පොඩි කොටසක් විතරක් විතරක් කියන්නම් මේ වෙලාවේ. ඊට පස්සේ අපි සාකච්ඡාවක් කරමු.

ඒ විස්සජ්ජනා වාරයේ මේ විදියට වාක්‍ය කණ්ඩයක් තිබෙනවා

‘කුසලො ධර්මො කුසලසස ධර්මසස ආහාර පච්චයෙන පච්චයො’ කියල. මේක හරි හැඩ වාක්‍යක් - ‘කුසලො ධර්මො කුසලසස ධර්මසස ආහාර පච්චයෙන පච්චයො’ - ඒකෙන් කියන්නේ කුසල ධර්ම වලට (ඒ කියන්නේ කුසල සිතටත් කුසල සිතේ තිබෙන වෛතසික ධර්ම වලටත්) මේ කියන්නේ අකුසල එහෙකවත් - අව්‍යාකෘත එහෙකවත් - විපාක - ක්‍රියා වල නෙමෙයි. ‘කුසල් සිත්වල’ විතරයි .

‘කුසලො ධම්මො කුසලසස ධම්මසස’ = කුසල් හැටියට සලකන විත්ත වෛතසික set තියෙනවනේ - ‘ඒ කුසල ධම්යන්ට කුසල ධම්යක්’

‘ආහාර පච්චයෙන පච්චයො’ - මේක වෙන්තේ කොහොමද? කුසල ධම් හැටියට සලකන අවස්ථා තිබෙනවා 21. ඒ අවස්ථා 21 තමයි

- කාමාවචර කුසල් සිත් 8 සහ ඒවගේ වැඩ කරන වෛතසික ටික.
- රූපාවචර කුසල් සිත් 5 සහ ඒවගේ වැඩ කරන වෛතසික ටික
- අරූපාවචර සිත් 4 සහ
- ලෝකෝත්තර සිත් 4

මේ සිත් වශයෙන් ගත්තයින් පස්සේ තිබෙනවා 21. මේ 21 ඇතුලේ අදාලව ඒ ඒ තැන්වලට ගැලපෙන අයුරින් වෛතසික ධම් 38 විතර වැඩ කරනවා. මෙන්ම මේ ටික ඔක්කොම අපි හිතමු උදාහරණයක් හැටියට ගත්තොතින් එහෙම මෙහෙමයි. අපේ ගමේ ඉන්න උපාසක මව්තුමියක් ස්වාමීන්වහන්සේලාට දානයක් දෙනවා. ඒ දානය දෙන අවස්ථාවේදී ඒ මව් තුමියගේ හිතේ ඥාන සම්ප්‍රයුක්තව ඒක දෙන නිසා හොඳ දානමය චේතනාවක් පහළ වෙනවා - දාන සිත් පහළ වෙනවා. ඒ සිතේ වැඩ කරනවා ඒ කියන්නේ දැන් මේ අම්ම දානේ දෙනවා. දානේ දෙන අවස්ථාවේදී කුසල් සිත් පහළ වෙනවා. ඒ කුසල් සිතක - අපි හිතමු ‘සෝමනස්ස සහගත ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත අසංඛාරික කුසල් සිත’ කියල - ඒ කුසල් සිත ඇතුලේ වෛතසික ධම් 33 ක් තියෙනවා. මේ 33 සිතත් එක්ක ගත්තයින් පස්සේ 34 නාම ධම්. හොඳට තේරුම් ගන්න දැන් මේ උපාසක අම්මගේ හිතේ පහළ වෙනව වෛතසික ධම් 33 ක් + සිත = නාම ධම් 34 යි. මේ 34 ඊ ‘ආහාර වැඩේ’ කරන්න පුළුවන් හයිය තියෙන 3 දෙනෙක් ඉන්නව. ‘ආහාර’ හයිය තිබෙන ‘ආහාර’ වීමේ ‘උපස්තම්බනය’ වීමේ හයිය ශක්තිය තිබෙන්නාවූ නාම ධම් 3 ක් තියෙනවා. ඒ තමයි - එකක් ‘සිත’ = ‘විඤ්ඤාණය’. ඒ සිත ඇතුලේ වෛතසික තියෙනවා ‘එස්ස වෛතසිකය’ කියල ඒ හිත ඇතුලේ තව වෛතසිකක් තියෙනවා ‘චේතනා වෛතසිකය’ කියල. ඔය හිතයි ස්පර්ශයයි චේතනාවයි කියන තුන්දෙනා අනිත් වෛතසික ධම් වලට - ඒ කියන්නේ තව 31 තියෙනවනේ වෛතසික ධම් - ඒ 31 කටම හොඳටම ආහාර වැඩේ කරනවා. ඒවගේම තමයි ඔය තුන්දෙනත් ඔවුනොවුන්ට ආහාර වැඩේ කරනවා. දැන් මේ කියන්නාවූ ධම් ටික මවුතුමිය දානේ දෙන වෙලාවේදී ‘චේතනාව’ මොකද කරන්නේ? චේතනාව අනිත් ඒවා ඔක්කෝම තමන්ට ඕන විදියට හසුරුවාගෙන - චේතනාව කුසල චේතනාවක්නේ - එතකොට අනිත් වෛතසික ධම් ටිකයි සිතයි ඇවිල්ල ඒත් කුසල ධම්නේ.

‘කුසලො ධම්මො කුසලසස ධම්මසස ආහාර පච්චයෙන පච්චයො’ කියල කියනකොට ඒ සිත ඇතුලේ ඔවුනොවුන්ට ප්‍රත්‍යය වෙන ඔවුනොවුන්ට ආහාර කරගන්ට ධම් ටිකක් තියෙනවා. ඉතින් මේ එක එක හිතක් දිහා ඔය විදියට බලාගෙන බලාගෙන යනකොට මේ සිත් 89 යේම ඇතුලේ එක එක විදියට -එක එක විදියට ‘ආහාර’ ප්‍රත්‍යය වෙන විදිය - ඔවුනොවුන්ගෙන් ආහාර ප්‍රත්‍යය ලබන ඒවා - ඒ ධම්තා අනිත් ඒවාට ප්‍රත්‍යය ලබාදෙන විදිය - ඔය විදියට තියෙනවා. ඉතින් මේක එක හිතක තිබෙන්නාවූ ආහාර ප්‍රත්‍යය වීමයි. ඒවාගේම වෙනත් වෙනත් අවස්ථාවලදී පහළ වෙන හිත් වලට ප්‍රත්‍යය වීමයි කියන හැටි තේරුම් ගන්න කොට ටිකක් වෙනස් විදියකට තේරුම් ගන්න ඕනෑ. එහෙම තමයි

කියෙන්නේ - මම මේ පොඩි උදව්වක් උපකාරයක් හැටියට මම මේ පින්වතුන්ට කියල දුන්නේ. ඉතින් අපි මේ විදියට මේ ආහාර ප්‍රත්‍යයයේ 'රූප ධර්ම' ආහාර වෙන තාලේ - ප්‍රත්‍යය ගුණය සපයන විදිය 'ස්පර්ශය' - ප්‍රත්‍යය වෙන විදිය - 'චේතනාව' ප්‍රත්‍යය වෙන විදිය - 'විඤ්ඤාණය' ප්‍රත්‍යය වෙන විදිය - ඔන්න ඔය විදියට අපි මේ අවස්ථාවේ හැටියට අපි හිතේ දරා ගනිමු. මේක ඉරක් ඇඳල පෙන්නන්න පුළුවන් ධර්මයක් නෙමෙයි. මේක අපේ නුවණින් දැක ගත යුතු - නුවණින් දැන ගත යුතු අමුතූම විදිහේ මහා හැඟවිච්ච ධර්ම ගුණයක් - ධර්ම ශක්තියක්.

ඔය ධර්ම ගුණය - ධර්ම ශක්තිය ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ උපරිමයට හිත දියුණු කරලා දියුණු කරලා උන්වහන්සේ තීක්ෂණ ඥානයෙන් මේ හිත ආහාර වෙන - එනම් කෑම සපයන විදිය - ස්පර්ශය අනිත් එකට කෑම ප්‍රත්‍යය උපකාර වෙන විදිය - චේතනාව අනිත් ධර්ම වලට ප්‍රත්‍යය උපකාර වෙන විදිය හොඳට අවබෝධ කරගත්ත. ඒ සම්මා සම්බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ඒ පිරිපුන් වූ පිරිසිදු වූ විසඳ වූ ආහාර ප්‍රත්‍යය ගුණය දකින්නාවූ ඥානයට අපගේ නමස්කාරය වේවා! ඒවගේම ඒ ධර්මය දේශනා කලාවූ දේශනා ඥානයට අපගේ නමස්කාරය වේවා! ඒ ධර්මය අසාගෙන හිතේ දරාගන්නාවූ සාරිපුත්ත මහා රහතන්වහන්සේගේ ඒ ධර්මය ඇසීමේ ඒ අව්‍යාකෘත චේතනාවන්ට - ඒ ධර්මය මෙනෙහි කිරීමේ අව්‍යාකෘත චේතනාවන්ට - ඒ ධර්ම දරාගෙන පරම්පරානුයාතව පවත්වන්ට මහෝපකාරී වූ ඒ ආර්යන් වහන්සේලාට අපගේ නමස්කාරය වේවා! ඒවගේ ධර්මයක් කියෙන නිසා තමයි අපි හිතල මෙනෙහි කරලා මේ සිතින් අල්ලගන්න මහන්සි ගන්නේ. ඒ ධර්මය අහුකරලා දෙන්නාවූ ඒ ධර්ම රත්නයට අපගේ නමස්කාරය වේවා! ඒවගේම ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ ගැඹුරින් කියල දීපු මේ ධර්මය හොඳට මෙනෙහි කරලා ඔවුනොවුන්ට ප්‍රත්‍යය වෙන විදිය හොඳට අවබෝධ කරගෙන - ආහාර වැඩේ කරන්නේ නැති - කොතන හරි වැඩ කරන්න වෙන්නේ - කාමභවයේ හරි - රූප අරූප භව වල හරි වැඩ කරන්න වෙන්නේ කෑම කෑවොත් විතරයි - ආහාර ප්‍රත්‍යය ගත්තොත් විතරයි. ඒකනිසා අපිට ඒ වේදනාව හදල දෙන ස්පර්ශයත් අයිත් කරලා ඒ වගේම භව හදල දෙන්නාවූ චේතනාවත් අයිත් කරලා ප්‍රතිසන්ධිය - උප්පත්තිය හදල දෙන විඤ්ඤාණත් අයිත් කරලා ඒ කිසිම ආහාරයක් නැති නමුත් නිරාහාර නොවූ පරම ශාන්ත වූ නිර්වාණ ධාතුවෙන් සැනසීමට ලැබේවා! හැමදෙනාටම මේ ධර්මය නිවන් පිණිස මාර්ගයක් ප්‍රතිපදාවක් වේවා කියල මෙමුත්‍රියෙන් ප්‍රාර්ථනා කරනවා. සැමදෙනාටම තෙරුවන් සරණයි!

තෙරුවන් සරණයි ස්වාමීන්වහන්ස අප්‍රමාණ පිං!

පුශ්‍ර්නය - ස්වාමීන්වහන්ස අර අවසානයේදී කියපු 'කුසලො ධර්මො කුසලසස ධර්මසස ආහාර පච්චයෙන පච්චයො' කියන තැනදී එස්ස ආහාරයත් මනෝ සංචේතනා වශයෙන් ගන්න චේතනා චෛතසිකයත් එවගේම විඤ්ඤාණය වශයෙන් ගන්න සිතත් ගත්තහම ඒකෙ විශේෂයෙන්ම සපර්ශ යයි චේතනාවයි කියන ටික ගන්නකොට අන්‍යසමාන චෛතසිකයන් නිසාද එතන 'කුසලො ධර්මො' කියල ගන්නෙ කියන එක පොඩ්ඩක් පැහැදිලි කර ගන්න අවශ්‍ය උනා සවාමීන්වහන්ස. තෙරුවන් සරණයි!

පිළිතුර - මේක තේරුම් ගන්නේ මෙහෙමයි. ගමේ ඉන්න අපේ අම්මල ආවිච්ලා අයියලා අක්කලා ටිකක් අනුරාධපුරේ යනවා බස් එකක් අරගෙන - පොසොන් එකට. වදින්න යන්නේ - අනුරාධපුර සවර්ණමාලී වෛත්‍යය - ටුපාරාම වෛත්‍යය - බෝධිත් වහන්සේ වදින්නට යන්නේ - මාතර ඉඳල යන්නේ. මේ ගොල්ලෝ ගමේ ඉන්න අහල පහළ අය. සමහර වෙලාවට මාතර කියල කිව්වට එකම ගමේ නෙමෙයි ඔය දුර ඉන්න ගම් වලිනුත් නැදැකම නිසා එන්න පුළුවන්. එතකොට නැදැ කම් හිතවත් කම් එක්ක මේ අය අනුරාධපුරේ යන්න නැග්ගම බස් එකට ඔය ඔක්කෝටම කියන්නේ වන්දනා කාරයෝ කියල. දැන් වන්දනා නඩයක්. දැන් වන්දනා ගමන යනනිසා තමයි මේ ගොල්ලන්ට වන්දනා කාරයෝ කියන්නේ. එහෙම නැතුව ගමේ ඉන්නකොට ඔය ගොල්ලෝ එක්කෙනෙක්වත් වන්දනා කාරයෝ නෙමෙයි. අර අරමුණක් ඇතිව බස් එකට නැගපු හින්දයි. ඒකනිසා - ඒවගේ ගත්තම මේ සර්ව විත්ත සාධාරණ හත කුසල් වෙන්තෙන් නෑ අකුසල් වෙන්තෙන් නෑ - ප්‍රකීර්ණක 6 කුසල් වෙන්තෙන් නෑ අකුසල් වෙන්තෙන් නෑ. නමුත් දානයක් දෙන වෙලාවට - වන්දනාවක් කරන වෙලාවට මේ 13 දෙනාටම එක්කාසුවෙන්ට සිද්ධ වෙනවා අර කුසල කර්ම සිද්ධ කරන චෛතසික මණ්ඩලයත් එක්ක. එතන තිබෙනවා 20 ක්. කුසල චෛතසික ධර්ම 20 ක් වැඩ කරනවා. ඒ චෛතසික තමයි සෝභන සාධාරණ චෛතසික 19 + ප්‍රඥා චෛතසිකය. එතැන තිබෙනවා අලෝභ කියන චේතනාව - කුසල මූලයක්නේ. ඒක තමයි කුසල මූලය - අදෝස කියන කුසල මූලය - ඊට පස්සේ තිබෙනවා ප්‍රඥාව කියන අමෝභ කුසල මූලය - ඔය තුන්දෙනා ඉන්නවා හරියට අම්මල තාත්තල වගේ ඔතන - ප්‍රධානියෝ වගේ. ඉතින් ඒ තුන්දෙනා ඉන්නකොට චේතනාව මොකද කරන්නේ - එයා තමයි ගමන සංවිධානය කරලා යන එන ඒවා ඔක්කොම කියල කනබොන ඒවා ඔක්කොම ලැස්තිකරලා - කී දෙනෙක් මේකේ යනවද - ඊළඟට මේකෙන් රැස් වෙන්නේ මොනවගේ දේවල්ද - කියල ඔක්කොම ගනුදෙනුව කරන්නේ චේතනාව විසින්. ඒකනිසා අර සර්ව විත්ත සාධාරණ චෛතසික ටිකත් මේ වැඩි මණ්ඩියට ආවම - මේ ගොල්ල යන බස් එකේ නැග්ගම - අර ප්‍රකීර්ණක චෛතසික ටිකත් මේ ගොල්ලන් එක්ක එක්කාසු උනායින් පස්සේ ඔක්කෝම - ගමේ ඉන්නකොට මොන පල්කැවිය කියාගෙන හිටියත් ගමේ ඉන්නකොට මොන රණ්ඩු සරුවල් වෙච්චි හිටියත් මේ ගොල්ලෝ ඔක්කොම එකතු උනාට පස්සේ බස් එකේ ඉඳගෙන දෙන්නේ සාධු කාරය. ඒකනිසා මේ කුසල ධර්මයක් සිද්ධ කරන වෙලාවේදී මේ එස්සය මේ චේතනාව මේ විඤ්ඤාණය ‘කුසලො ධම්මො’ හැටියට සලකන්නේ ආන්න අර කුසල මූල ධර්ම එතෙන්ට හේත්තුවක් දාල මූලික වැඩේ කරන නිසයි. තෙරුවන් සරණයි!

හොඳයි බොහොම පින් ස්වාමීන්වහන්ස.

ප්‍රශ්නය - ස්වාමීන්වහන්ස අර රූප ආහාරය - ඕජාව - ඒක කොහොමද ස්වාමීන්වහන්ස කර්මප රූප වලටත් විත්තප රූප වලටත් සෘතූප රූප වලටත් උපකාර වෙන්නේ කියල පොඩ්ඩක් උදාහරණයක් සහිතව පැහැදිලි කරලා දෙන්න පුලුවන්ද ස්වාමීන්වහන්ස තෙරුවන් සරණයි!

පිළිතුර - ඇත්තටම රූප වර්ග දෙකක් අපි තේරුම් ගන්න ඕනෑ. ඒ රූප වර්ග දෙක තමයි - අපි කියනවා ‘අජ්ඣත්ත රූප’ ‘බහිද්ධා රූප’ කියල. ඒක හොඳට තේරුම් ගන්න ඕනේ. ‘අජ්ඣත්ත රූප’ කියල කියන්නේ අපේ ඇඟවල් වල තියෙන රූප - සත්ව ශරීර වල

ඕලාරික හෝ සියුම් හෝ සත්ව ශරීර අස්සේ තිබෙන්නාවූ ඒ රූප වලට. ‘බාහිර රූප’ යනු සෘතුප රූප විතරයි. අපේ ඇහේ තිබෙන රූප වගේ නෙමෙයි එළියේ තිබෙන්නේ ‘සෘතුප රූප’. අපේ ශරීරයේ තිබෙනවා අප්‍රකාශ රූප හැටියට සලකන (ආයතන රූප නෙමෙයි - සමහරු කියනවා අප්‍රකාශ රූප කියල ගත්තයිත් පස්සේ වක්කු සෝත සාන ජීවිතා කාය කියල - එව්වත් ඒකෙ තියෙනවා) **කර්මප රූපයි - විත්තප රූපයි - සෘතුප රූපයි - ආභාරප රූපයි** - වර්ග 4 ක රූප එකතුවක් - රූප වර්ග 4 ක් අපේ ශරීරයේ තියෙනවා - එහෙම තියෙනවා. ඒක හරියට අපිට demarcate කරන්න බෑ මෙන්න මේ හරියේ ටික ආභාර - මේ හරියේ ටික කර්මප - මේ හරියේ ටික සෘතුප කියල - ඔහොම බේරන්න බෑ. ඔක්කොම මිශ්‍ර වෙලා තියෙන්නේ. මේක ඇත්තටම - දැන් බලන්ට අපි දැම්මොත් එහෙම ලුණු මිරිස් තුනපහ වතුර කිරි අරවමේව දාල හදනවා හොද්දක් - ඒවා ඔක්කොම දාල කාල් ගුවන් පස්සේ අපිට කියන්න පුලුවන්ද ලුණු ඔතන තියෙන්නේ මිරිස් මෙතන තියෙන්නේ කියල - එහෙම තේරුම් ගන්න බෑනේ අඹරල දැම්මට පස්සේ කවලම් වෙනවා - මේවගේ රූප මිශ්‍රණයක් තියෙන්නේ. ඒ හතරම ඔවුනොවුන්ට උදව් කර කර - උදව් කර කර තමයි ඉන්නේ. ඉතින් මේ අපේ ශරීරය මහ ලොකු - උස- බඹයක් විතර උස කදක් නේ තියෙන්නේ. ඒකෙ කර්මප රූප තියෙනවා - විත්තප රූප - සෘතුප රූප - ආභාරප රූප තියෙනවා. ඉතින් මේවා නිකං තියෙන්නේ නෑ. දකින දකින දේ බලනවා - ඉස්සිලා බලනවා - හොරෙන් බලනවා - කනවා - එහෙට මෙහෙට දුවනවා - යනවා - ඉතින් මේ විත්තප රූප - කර්මප රූප - සෘතුප රූප - ආභාරප රූප ඒ ඒ වැඩේට එක එක ජාති කරන්න ගිහිල්ල මේකේ තිබෙන්නාවූ හැකියාව - ශක්තිය ටික ටික - ටික ටික අඩු වෙලා යනවා - මේ අප්‍රකාශ රූප හතර. දැන් මේ අප්‍රකාශ රූප හතර දෙනා කරට අත ගෙන හතරදෙනාම එක එක ජරමර කරන්න ගිහිල්ල ශක්තිය හීන උනායින් පස්සේ මේ හතර දෙනාට පුලුවන්ද එහෙනම් ‘මම කාපන් උඹ’ කයල කියන්න? බෑ. ඒකනිසා මේ පිට තිබෙනව සෘතුප රූප - පිට තිබෙන්නාවූ සෘතුප රූප ටිකක් හොදට කවලම් කරලා හොදට අනල කියල ඔය කෑම හැටියට ගන්නේ ඒවා - සෘතුප රූප ගන්නේ. ඔය නම් කිව්වට - බත් - මාළු - පාන් - රොට් - අරව මේවා කිව්වට ඒකෙ තියෙන්නේ සෘතුප රූප. හැබැයි ඒවා මේ අපේ ශරීරයට ඔබා ගන්න පුළුවන් වෙන විදියට - කවා ගන්න - දා ගන්න පුළුවන් වෙන විදියට ඒවා soft වෙන්න හදාගත්ත. හදාගෙන ඉතින් අපි කටින් උදරයට දා ගන්නවා. මේ උදරයට දා ගත්තට පස්සේ බඩේ තියෙන ටික ඒ කියන්නේ පිටින් දාගත්තු ටික ආමාශයට ගිය පමණින් ඇතුලේ ඉන්න කට්ටියත් එක්ක යාලු වෙන්න ඕනේ. හිතවත් වෙන්ට ඕනේ. ඉතින් ජීරණය වෙලා ඊට පස්සේ කර්මප උපයුණයක් තිබෙනවා බඩේ - ඊට පස්සේ ඒක ඇවිල්ල මේ පිටින් ගියා වූ සෘතුප රූප කියන යාලුවෝ ටික එහෙට මෙහෙට පෙරන් ගාල පොඩි කරලා ඊට පස්සේ ඒ ගොල්ලෝ අරගෙන - ඊට පස්සේ මේ පිටින් ගිය ‘සෘතුප රූප’ ඇතුලේ තිබෙනවා ‘ඕජා රූපය’ කියල එකක්. ඒ ‘ඕජා රූපය’ තමයි අර ඇතුලේ තිබෙන්නාවූ අර වර්ග 4 ට - ඒ කියන්නේ පයවි ආපෝ තේජෝ වායෝ වර්ණ ගන්ධ රස ඕජා කියන ඒවා ජීවිතේන්ද්‍රිය - ඊට පස්සේ ප්‍රසාද රූප වගේ කර්මප රූප තියෙනවනේ - පිටින් ගිය ආභාර වල තිබිව්ව ඕජාව ඒවාට පොඩි උපයුණයක් ශක්තියක් -ඒවාගේම උපස්තම්භනය වීමක් ලබා දෙනවා. ආන්න ඒක තමයි ඔය කිව්වේ සතර ආකාරයක තිබෙන්නාවූ රූප වලට බාහිර ඕජා රූපය - කබලිකාර ආභාරය ප්‍රත්‍යය වෙනවා කියල. තෙරුවන් සරණයි!

තෙරුණා ස්වාමීන්වහන්ස තෙරුවන් සරණයි!

ප්‍රශ්නය - තෙරුවන් සරණයි ස්වාමීන්වහන්ස ඔබ වහන්සේ සඳහන් කරා - මම අවබෝධ කරගත්ත විදිය වැරදිද දන්නේ නෑ ඒ හින්දයි අහන්නේ. සිත් 89 - වෛතසික 52 - ප්‍රතිසන්ධි කර්මජ රූපයි - චිත්තජ රූපයි - මේවාට ආහාර වෙනවා කියල. එතකොට මේ ප්‍රත්‍යය ශක්තිය තියෙන්නේ එස්ස ආහාරවල සහ විඤ්ඤාණ ආහාර වල කියල ස්වාමීන්වහන්ස එතන හතරමද තියෙන්න ඕන ඒ දෙකේ එතන විශේෂයක් තියෙනවද? අන්න එතැන මට පැහැදිලි නෑ ස්වාමීන්වහන්ස. කරුණාවෙන් පැහැදිලි කරලා දෙන්න. තෙරුවන් සරණයි!

පිළිතුර - ඉස්සෙල්ල ප්‍රශ්නය අහපු මහත්මයාට දීපු උත්තරයත් එක්ක රූප ධර්ම වල ප්‍රශ්නයක් නෑ කියල අපි හිතනවා.

අපි නාම ධර්ම වලට ගියාත් පස්සේ නාම ධර්ම වල කියන්නේ මොකක්ද? සිත් 89 යි වෛතසික 52 යි ගත්තම ඔය සිත් 89 යේම තිබෙනවා අනිත් ඒවාට ප්‍රත්‍යය වෙන යම්කිසි ගුණ ස්වභාවයක්. ඊළඟට වෛතසික 52 යි සිත් 89 ගත්තම නාම ධර්ම හැටියට මේ ආහාර වැඩේ - තවත් වෛතසික වලට - තවත් නාම ධර්මයන්ට - හිතට - උපස්තම්භනය වීම - උපකාර වීම කරන්ට පුළුවන් හයිය තියෙන ‘ආහාර වැඩේ’ කරන්න පුළුවන් කම තියෙන්නේ තුන් දෙනාටයි. ඒ තමයි එස්සය එකක් - චේතනාව එකක් අනිත් එක විඤ්ඤාණය කියන හිත. ඔය තුන්දෙනා තමයි ආහාර ශක්තිය කරන්න පුළුවන් කම - ආහාරය වශයෙන් උපස්තම්භනය කරන්න පුළුවන් කම තිබෙන අය. අනිත් වෛතසික 50 හට අනිත් හැකියාවල් වෙන වෙනම තියෙනවා - අඤ්ඤාමඤ්ඤ ප්‍රත්‍යය ශක්තිය ඒවාගේම පුරේජාන ප්‍රත්‍යය ශක්තිය - නාම ධර්ම හැටියට ආසේවන ගතිය - ඊළඟට ඔය වගේ ධර්ම ශක්ති තියෙනවා - ඒවාට අදාල අදාල ඒවා හැබැයි ආහාර ප්‍රත්‍යය වීම වශයෙන් කටයුතු කරන්න පුළුවන් කම තියෙන්නේ එස්සයටයි චේතනාවටයි චිතරයි වෛතසික පැත්තෙන් අනිත් එක හිත - එව්වරයි.

ප්‍රශ්නය - සියලු දෙනාටම තෙරුවන් සරණයි! අවසරයි ගෞරවණීය ස්වාමීන්වහන්ස හොඳටම පැහැදිලි උනා ආහාර ප්‍රත්‍යය සම්බන්ධවෙලා සංසාරය දිගටම හැදෙන්නේ කොහොමද කියන එක. ස්වාමීන්වහන්ස මේ සතර ආහාරය වළක්වාගෙන නිවන සඳහා අපි මේ සෑදීම නැවැත්වීම සඳහා ගතයුතු ක්‍රියා මාර්ගය කුමක්ද කියන එක දැනගන්න කැමතියි. තෙරුවන් සරණයි ස්වාමීන්වහන්ස.

පිළිතුර - ඒකත් හොඳයි - ඇත්ත වශයෙන්ම ඒ ප්‍රත්‍යය වීම - ආහාරවීම නැවැත්වීමේ ක්‍රියාවලිය තමයි අපි මේ කරන්නේ. බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරන්නේ සීලය - අපේ හිත කය සංවර කරගැනීම - සමාධිය වඩා ගැනීම - විදර්ශනා ඥාන - ප්‍රඥාව වැඩීම. මේ මාර්ගය තමයි තියෙන්නේ අපිට මේ ආහාර වීම වැඩේ නවත්වන්ට. ඇත්ත වශයෙන්ම විශේෂයෙන්ම මනෝ සංවේනනා ආහාරය කියනවානේ හව ගැට ගහන්නේ. ඒකෙ තමයි ඔය ඉගැන්වීම ගොඩක් තියෙන්නේ. අනිත් ඒවා ප්‍රත්‍යය වශයෙන් තියෙනවා.

මේකෙන් නිදහස් වෙන්න තියෙන එකම ප්‍රතිපදාව තමයි ආර්ය අශ්‍රයාංගික මාර්ගය. අපි ඉන්නේ ඒකෙ - ඇත්ත වශයෙන්ම මේවත් අපිට උදව් වෙනවා උපකාර වෙනවා - මේ ගැඹුරු ධර්මය හිතීම - මෙතෙහි කිරීම - ඒවගෙන් තියෙන්නේ කුසල් සිත් පහළ වීමක් - ගැඹුරු තැන් ස්පර්ශ කිරීමක් - ලෝභය දුරු කිරීමක් - මේක තමයි මහත්තය මාර්ගය - ඒ මාර්ගයේ තමයි අපි යන්නේ.

බොහොම පැහැදිලියි ස්වාමීන්වහන්ස ඛොහොම පිං - තෙරුවන් සරණයි!

ප්‍රශ්නය - ස්වාමීන්වහන්ස අපි ස්වාමීන්වහන්සේගේ පහුගිය දේශනයට සවන් දුන්න. ඒ අනුව විපාක සිත් සහ ඒවයේ යෙදෙන චෛතසික කිව්වම ඉතාම සෞම්‍ය ගතියක් තියෙනවා කියල තමයි පැහැදිලි උනේ - එතකොට හිතෙනවා ස්වාමීන්වහන්ස අපි කටුක විපාක කියල කියන තිරයේ හෝ එහෙමත් නැත්නම් මනුෂ්‍ය ජීවිතියක් ගතකරන කොට නොයෙකුත් අන්දමින් කටුක විපාක ලබන අවස්ථා ගැන සිහිඋනා. එතකොට ඒක කොයි විදියටද අර අපි සෞම්‍යයි කියපු එකත් එක්ක ගලපා ගන්නේ කියන ප්‍රශ්නය මතු උනා ස්වාමීන්වහන්ස. ඒකට ස්වාමීන්වහන්ස යම් කිසි විදියක උපකාරයක් කරන්න තෙරුවන් සරණයි!

පිළිතුර - ඒකත් හැබෑ ප්‍රශ්නයක් තමයි මහත්තය. ඒකෙ තියෙන්නේ මෙන්න මෙහෙමයි. ඔය තියෙන්නේ අපායක තිරිසන් ලෝකයක වැඩකරන සිත් තියෙනවා ආකාර කීපයකටම - පළවෙනි එක තමයි අහේතුක උපේක්ෂා සහගත සන්තීරණ සිත. ඒ සන්තීරණ සිත තමයි ඒ ජීවිතය ගැට ගහල දෙන්නේ. ඉස්සරවෙලාම අල්ලල දෙන්නේ. ඒක විපාක සිතක් - අව්‍යාකෘතිය - ඒ අව්‍යාකෘතය තමයි ඒ ජීවිතියේ හවාංග වැඩේ කරන්නේ. එතකොට අපි හිතමු තිරිසන් ලෝකයේ සත්වයෙක් ඉන්නවයි කියල - බල්ලෙක් - ඒ තිරිසන් ලෝකයේ බල්ල නිදා ගෙන හිටියොත් පැයක් - ඒ පැයේම තිබෙන්නේ අර උපේක්ෂා සහගත අහේතුක අකුසල විපාක හිත දිගටම යනවා. අපායේත් ඒක අල්ලලා දෙනවා. එතකොට එහි දකින්නට ලැබෙන දේවල් තියෙනවා - මහා ගිනිදැල් - ඒ ගිනිදැල් දැක්කයින් පස්සේ ඇත්ත වශයෙන්ම ඒ විපාකයක් කියල කිව්වට අපේ හිත තව තැන් ගන්නන එකක් තමයි කරන්නේ. දැන් විත්ත වීථියක් ගත්තොත් එහෙම ඒ විත්ත වීථියේ අපායේ උපත්තික හවාංග සිතට කියන්නේ සන්තීරණ සිත කියල අහේතුක - ඊට පස්සේ හවාංග වලන - උපච්ඡේද උනා - එයට පස්සේ ක්‍රියා සිත් වැඩ කරනවා - ඇහැට දැක්ක නම් එහෙම ගිනිදලුවක් ඒක පැත්තට නැමෙන්නාවූ හිත පංචද්වාරවජ්ජනයයි - ඒවාගේම දැනගන්නාවූ සිත 'දැක්කොත්' වක්ඛු විඤ්ඤාණයයි - ඒකත් විපාකයි. ඊළඟට සම්පට්ච්ඡන සන්තීරණ දෙක - ඒවත් විපාකයි - වොත්තපනය - ක්‍රියා සිතක් - ඊට පස්සේ ඇතිවෙන්නේ ඒකෙ තිබෙන්නාවූ අර භයානකත්වය හැටියට දැන ගන්නාවූ - ක්‍රියාත්මක වෙන්නාවූ තවත් සිත් පෙළක්. ඒ කියන්නේ ජවන් සිත් වලට. ඊට පස්සේ ඇත්තටම ගොඩක්ම පහළ වෙන්නේ පටිස සිත්. පටිස සිත් පහළ වෙනවා - අපි ඒ හරියට මනසින් ගියැත් පස්සේ තේරෙන්නේ තවත් එතන කර්ම හැදෙනවයි කියල. තවත් අමුතු විදියකට හිය ගත්වන කර්ම හැදෙනවයි කියල. දැන් බලන්න කවුරු හරි ඇවිල්ල අපිව හය

කරොත් එහෙම ඇත්තටම ඒ හය වීමේ - නිගැස්සීමේ ස්වභාවය තමයි - අපේ සිතින් හදල දෙනවා නිගැස්සීම නිසා අමුතුව විදියේ කර්කශ ගොරෝසු රූප ස්වභාවයක්. ඒ ගොරෝසු රූප ස්වභාවය ටක් ගාල මතු වෙනවා - අපි ඒක තමයි අර කටුක විදියට විදිනවයි කියල කියන්නේ. ඇත්තට එතනදී හදල දෙන්නේ - එතනදී සිද්ධ වෙන්නේ - විපාක සිතුවත් පහළ වෙනවා සියුම් ස්වභාවයෙන් - එවගේම තමයි ඒවා දකිනකොට හය කරන්නාවූ ජවත් පහළ වෙන්නාවූ සිතුවත් පහළ වෙනවා - ඒ දෙකම එතන සිද්ධ වෙනවා.

හැබැයි විපාක හැටියට කලා කරනකොට කලා කරන්නේ - 'විපාක සිත්' හැටියට අව්‍යාකෘත සිත්, විපාක සිත් - ගැමීමක් නැතුව - ඒවගේම අනාගතේට ශක්තියක් නැතුව නිකං මෘදුව ගලාගෙන යනවා කියල.

ඒක නිසා එකතැනක තියෙනවා මෙන්ම මෙහෙම එකක් - අපායේ ඉන්න සත්වයා දුකට කැමති නෑ - අපායේ ඉන්න සත්වයා දුකට කැමති නැති බව හැබැව - හැබැයි මැරෙන්න කැමති නැතිලු. එතනින් වුත වෙන්න කැමති නැතිලු. ඒකෙ දුකට කැමති නෑ හැබැයි ඒකෙන් අයිත් වෙන්න කැමති නැතුවු. හේතුව එතන නිකං ඇඟවිවිව ගතියක් තියෙනවා විපාකය කියන එක හොඳයි කියල නොදැනුවත්වම වගේ බාර ගත්ත එකක්. ඒක නිසා එතැන ඇත්ත වශයෙන්ම රළු සිත් පහළ වෙනවා ක්‍රියාත්මක වීම් වශයෙන් - අර විපාක සිත්වල තිබෙන්නාවූ නියම ස්වභාවික ගතිය තමයි අනුත්සාහික සහ ශාන්ත ගතිය කියල කියන්නේ - හැබැයි එහෙම ශාන්ත ගතිය කියල කිව්වට තවත් එකක් තියෙනවා පරෙස්සම් වෙන්ට ඕනේ. එතකොට හිතෙන්න පුළුවන් කෙනෙකුට එහෙනම් අපායේ ගිහිල්ලත් පොඩි ශාන්තියක් තියෙනවයි කියල. තිරිසන් ලෝකේ පෙරේත ලෝකේ ගියන් පස්සේ ශාන්තියක් තියෙනවයි කියල. මේ කියන්නේ අපි අර ලෝකයේ කතා කරන ශාන්තිය වගේ එකක් නෙමෙයි. මේ කියන්නේ ඒ හිත් වල දැහලිලි නැති දිගට යන ස්වභාවයෙන් ශාන්තයි කියල. නැතුව මේ අමුතුව විදියකට අපි කලා කරන ලෝක සාමය වගේ එකක් එහෙම නෙමෙයි.

බොහොම පින් ස්වාමීන්වහන්ස එතනදී ඇත්තටම මට උනේ දුක්බ සහගත කාය විඤ්ඤාණය තමයි අකුසල පැත්තෙන් - කයට දැනෙන වේදනාව පැත්තෙන් කටුක ගතියකුත් තේරෙනවා ස්වාමීන්වහන්ස. එතකොට එතන සෞම්‍ය කියන එක ඒ ටිකට ගැලපෙන්නේ නැත්ද කියන්න වගේ

ස්වාමීන්වහන්සේ - ඒක ඇත්ත වශයෙන්ම හිතේ පහළ වෙන විදිය අනුව බැලුවයිත් පස්සේ නැත්නම් කටුකත්වය - දැන් කාය විඤ්ඤාණය ඇවිල්ල නිරුත්සාහික වශයෙන් පහළ වෙනවනේ. ඉතින් ඒකට ඇත්ත වශයෙන්ම තියෙනවා - ඒ නිරුත්සාහික ගතිය. හැබැයි ඒකෙ තිබෙන්නාවූ වින්දනය ගතිය ඉතින් විපාකයක් හැටියට එහෙම තිබෙනවා.

හොඳමයි ස්වාමීන්වහන්ස එතකොට අර දුක තිබුනට එතනින් වුතවෙන්ට කැමති නෑ කියන එක ස්වාමීන්වහන්ස දැන් අපි දන්නවා යම් තැනක ප්‍රතිසන්ධියක් ගත්තට පස්සේ ඒ ප්‍රතිසන්ධියට ආසන්නයේදීම භව නිකාන්තිය කියන එක ඇතිවෙනවා කියල - එතකොට ඒ භව නිකාන්තිය කියන එක දිගින් දිගටම වගේ - විටින් විට වගේ ඇතිවෙන ස්වරූපයක් තියෙනවද ස්වාමීන්වහන්ස?

ස්වාමීන්වහන්සේ - එහෙම තදට අල්ලලා තියෙන්නේ. විටින් විට නෙමෙයි දිගටම තියෙනවා. හව නිකාන්තිය කියන එක හොඳට කාගෙන ගිහිල්ල තියෙන්නේ. හැබැයි තියෙන ස්වභාවය තමයි එයාට - දැන් කාම ලෝකයේ තැනක්නේ ඒක - යම්කිසි දුක්ඛදායක ඕලාරික ස්වභාවයක්නේ ඔය තියෙන්නේ - කයක්නේ - ඒ කයට තිබෙන උපාදානය හරි සැරයි. ඒ උපාදානය නිසා එයා කැමති නැත්නේ - ඒ ලැබිව්ව ගරීරයට නෙමෙයි. ඒකට තද බල උපාදානයක් තිබෙනවා. කැමති නැත්නේ ඒකට පීඩා කරන්නාවූ වටපිටාවේ තිබෙන්නාවූ පරිසරයටයි - වදින දේවල් වලටයි - ඒ සිද්ධ වෙන දේවල් වලටයි මිස ඒ ජීවිතයට නෙමෙයි. ඒකනිසා තමයි මහා පුදුම විදියේ උපාදානයක් කියල කියන්නේ - පුදුම විදියේ නිකාන්තියක් බැඳීමක් කියල කියන්නේ. ඒක තදටම කැවිලා තියෙනවා.

හොඳයි ස්වාමීන්වහන්ස අප්‍රමාණ පිං එහෙමනම් ස්වාමීන්වහන්ස ඔබ වහන්සේගේ කාල වෙලාව සලකල අපි අද සාකච්ඡාව මෙතනින් නිමා කරන්න යෝජනා කරනවා ස්වාමීන්වහන්ස - ඉතින් සවනට සිසිලස වෙනුවෙනුත් ඒවාගේම මෙතැන රැඳී සිටින කලාණ මිත්‍රයන් වෙනුවෙනුත් ඒවාගේම මේ දේශනා මතු මත්තෙහි අසනු ලබන කලාණ මිත්‍රයන් වෙනුවෙනුත් ඔබ වහන්සේට ඉතාමත්ම කෘතවේදීව පාද නමස්කාර කර සිටිනවා ස්වාමීන්වහන්ස. අපිට මේක ඉතාමත්ම මහඟු අවස්ථාවක් අපි හැමදාම කියනවා වගේ. අද දිනත් ඔබ වහන්සේ අපිට ඉමහත් වැදගත් වන ධර්ම කාරණා ගොඩක් මතුකරලා දුන්න. එහෙම නම් ස්වාමීන්වහන්ස ඔබ වහන්සේට ඉතාමත් ගෞරවයෙන් යොමුවෙනවා අද දවසේ සාකච්ඡාව නිමා කරනා ලෙසට ස්වාමීන්වහන්ස. තෙරුවන් සරණයි!

ස්වාමීන්වහන්සේ - හොඳයි පිංවත් සැමදෙනාටම ශාන්තියක් වේවා! අදත් අපි ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කොට වදාල ගාම්භීර ධර්ම කොට්ඨාසයෙන් තවත් තැනක් තමයි මේ ස්පර්ශ කරේ අපේ ප්‍රමාණයෙන්. හැම එක්කෙනාම උත්සාහවත් උනා ඒක දැනගන්ට. ඉතින් මේ ධර්මය කියා දීමෙන් ඒවාගේම ප්‍රශ්න ඇසීමෙන් ධර්මය හෙවිමෙන් උපදවා ගත්තාවූ සියලුම කුසල ධර්මයන්ගේ බලයෙන් ශක්තියෙන් සහ බුද්ධාදී ආර්ය උත්තමයන්වහන්සේලාගේ අනන්ත අප්‍රමාණ ගුණයන්ගේ බලයෙන් මේ අපේ කලාණ මිත්‍ර සැමදෙනාටම සැනසිල්ලක් යහපතක් වේවා! තව තව ධර්මක් ඥානය භාවනා ඥානය විවෘත කරගන්න ලැබේවා! ඒවාගේම අපේ පින්වත් ලලිත් දළුවත් මහත්මයාටත් නිදුක් නිරෝගී දීර්ඝායුෂ වේවා! එතුමා නිසා ගොඩක් අය මේ ධර්මයට එක්කාසු වෙනවා ඊට අනුව මෙතෙහි කරනවා අවස්ථාව සලසා ගන්නවා. ඒ මහත්මයාටත් පවුලේ සැමදෙනාටමත් සැනසිල්ලක් යහපතක් වේවා! සුවසේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන්කරන්ට ලැබේවා! එවාගේම මේ පිංවත් ජයන්ත මහත්මයා මේක මෙහෙය වීම සිද්ධ කළා ඒ පින්වත් මහත්මයාටත් ඒ වාගේම පවුලේ සැමදෙනාටමත් මේ අසාගෙන සිටින්නාවූ සියලු දෙනාටමත් මේ උතුම් පින් බලයෙන් සහ තුනුරුවන්සතු ගුණ බලයෙන් ධර්මයේ අනුභාව බලයෙන් බුදුරජාණන්වහන්සේගේ සර්වඤ්ඤා ඥානානුභාව බලයෙන් යහපතක්ම සැනසීමක්ම සුවසක්ම වේවා! සියලුම ප්‍රාර්ථනා අදිෂ්ඨාන අපේක්ෂා මුදුන් පමුණුවාගෙන මේ ආර්ය අශ්ඨාංගික මාර්ගයේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කොට කෙලවර අමාමභ නිවනින් සැනසෙන්ට ලැබේවා! නිවන් පිණිස මේ කුසල් මේ බණ ඇසීමේ පින්

ඒකාන්තයෙන්ම හේතු වාසනා වේවා! කියල මෙමනි්‍රයෙන් ආශිර්වාද කරනවා ප්‍රාර්ථනා කරනවා සෑම දෙනාටම තෙරුවන් සරණයි!

සාධු! සාධු! සාධු!

සීලවන්තං ගුණවන්තං - පුඤ්ඤක්ඛන්තං අනුත්තරං
දුල්ලබෙන මයා ලද්ධං - පස්සිතුං වන්දිතුං වරං
සාරිපුත්තාදි ථේරානං - ආගතං පටිපටියා
සද්ධා සීලං දයා වාසං - බුද්ධ පුත්තං නමා මහං

ඉහත සඳහන් ධර්ම දේශනාව
අති පුජ්‍ය හන්තේ ජිනාලංකාර ස්වාමීන්වහන්සේ විසින් දේශිතයි.